Apostolic Canons
Ethiopic

CANONES APOSTOLORUM

AETHIOPICE.

AD FIDEM LIBRORUM MSCR. PRIMUS EDIDIT

WINANDUS FELL,

PRESBYTER COLONIENSIS.

(DISSERTATIO INAUGURALIS).

LIPSIAE:

TYPIS F. A. BROCKHAUS.

MDCCCLXXI.

VIRO CLARISSIMO DOCTISSIMO

AUGUSTO DILLMANN

PHIL. ET THEOL. DR., HUJUSQUE IN UNIVERSITATE BEROLINENSI
PROF. P. O.

HOC OPUSCULUM

PIO GRATOQUE ANIMO

D. D. D.

AUCTOR.

Magni illius codicis, qui apud Aethiopes „*Synodos*“ (ሲኖዶስ፡ s. ሴኖዶስ፡) inscribitur, si respicis argumentum, corpus juris canonici ecclesiae Abyssinae merito eum nomines. Continet enim satis magnam collectionem decretorum, quae apostolorum esse dicuntur, necnon canonum synodorum quarumdam veterum. Aethiopes ipsi illum librum in tanto honore habent, ut inter libros biblicos eum numerare minime dubitent. Nec mirum: isti enim homines, utpote arte critica prorsus carentes, illa decreta tamquam genuinum apostolorum foetum agnoscunt.

Jam ducentis fere abhinc annis *H. Ludolfus* libri Synodi particulas quasdam in libro suo: „historia Aethiopica“ et in „comment. ad hist. Aeth.“ imprimendas curavit, Optavit vero insuper, „ut codex iste Aethiopicus *integer* orbi erudito publicaretur“ (Comm. ad hist. Aeth. p. 336). Cui autem optato vix quemquam satisfacere posse[1], non est quod multis verbis exponam. Quare me operæ pretium facturum existimabam, si aliud quoddam codicis specimen viris doctis proponerum. Selegi perantiquos illos „canones apostolorum“, quorum editionem non modo iis, qui linguae Aethiopicae vacant, verum etiam theologis acceptam fore spero.

---

[1] Attamen exeunte saeculo XVII. prope fuit, ut totus liber Synodi fuisset impressus. Refert enim *Echardus* (scriptt. ord. Praedicat. recensiti. tom. II. p. 693 sq., cf. etiam *Cotelerii* iudicium de constit. apostolicis. Patres apost. I, p. 197), *Wanslebium* opus Aethiopicum praelo paratum habuisse duobis tomis, quorum prior, ut ex indice apparet, ipsum librum Synodi amplecteretur (ommissis tamen tractatibus, qui in nostris quidem codicibus leguntur, ad librum autem primitus non pertinuisse videntur). Addit Echardus, opus illud eximium ad finem non esse perductum, „quia postea ii, qui sumptus pro conficiendis typis Aethiopicis et pro impressione soli suppeditare valerent, manum retraxerint.“

Canonum apostolorum jam versionem habemus *Syriacam* duplicem: unam e codice Romano ab *Ang. Majo*[1], alteram e pervetusto codice Parisino (Sangerm. 38) a doctissimo *Lagardo* editam.[2] Quæ vero versiones quum archetypum Graecum ad verbum fere reddant, in textu Aethiopico restituendo non multum adjuverunt. Porro canonum illorum versionem *Copticam* edidit *H. Tattamius* in libro: The Apostolic constitutions or canons of the Apostles in Coptic. Lond. 1848, p. 173 sqq. — *Arabicae* versionis editio, quantum ego quidem scio, adhuc desideratur. Quod codices Arabicos, qui in bibliothecis Romanis, Parisina necnon Oxoniensi sepulta latent, adeundi non mihi fuit potestas, vehementer doleo. Nullus enim dubito, quin ipsa versio Arabica, si mihi ad manus fuisset, nonnullorum locorum difficilium, in quibus intelligendis multum haesi, mihi aperuisset sententiam.

Codices libri Synodi Aethiopici in Europa, quod scio, sunt panci. In edendis canonibus apostolorum usus sum codicibus tribus. Quorum duo priores, form. quart. maj., in bibliotheca regia Berolini asservantur: alterum (mscr. ov. 396 [acc. 3050]), elegantissime exaratum, e foliis 259 compositum, quorum singulae paginae in binas columnas divisae sunt, siglo B notabo; alter vero (mscr. or. 398 [acc. 3081]), minus diligenter descriptus priore, e foliis 234 constans, paginis itidem in binas columnas divisis, siglo A a me notabitur. Uterque codex recentioris est aetatis: vetustior enim (A) saeculum XVII., ni fallor, minime superat. — Praeterea interventu cl. viri *Lud. Krehlii* codex chartaceus in bibliotheca publica Tubingensi asservatus (M. a. IX. 7), per virum humanissimum *R. Roth*, qui illi bibliothecae nunc praeest, liberalissime mihi est concessus. Hic codex, a me siglo T notatus, constat e foliis 398. Descriptus est in Abyssinia jussu rev. *Krapfii*, sed tanta negligentia, ut multorum locorum sensus nonnisi conjiciendo aut adhibitis aliis codicibus erui possit.[3] Nimis esset ac taediosum, cebrerrima amanuensis errata atque menda adscribere, quare tantummodo lectiones illius codicis graviores infra lineas notare acquiescam.

Codex egregius a rege Zer^{c}a-Ja^{c}kob a. 1440 p. C. monachis Hierosolymitanis dono deditus et a. 1649 Romam advectus, a Ludolfo, qui

---

[1] Nova collectio scriptt. vett. tom. X. p. 175 sqq.

[2] Reliquiae juris ecclesiastici antiquissimae *(Syriace)*. Lips. 1856. p. ܥܡ — ܦܒ.

[3] Praeterea bibliopegi incuria nonnullae codicis plagulae perperam sunt compactae.

illum Romae in hospitio Aethiopum pervolutaverat, in hist. Aeth. et in comm. ad hist. Aeth. crebro landatur. Cujus codicis argumentum teste Gregorio Abyssino (cf. hist. Aeth. III. 4, 32) hoc est: „Synodus sanctorum apostolorum de ordinanda ecclesia christiana necnon omnia praecepta, decreta et canones, quos scripsit Clemens, discipulus Petri. — Prima synodus est concilii Ancyrani (deinde sequuntur caeterae synodi, eodem fere ordine, quo in nostris codd. v. infra). — Postea sequuntur res vel acta sanctorum patrum CCCXVIII orthodoxorum. — Deinde tractatus de Sabbato, quem composuit Retuahaimanotus. — Porro repraesentatio doctrinae de lege, constitutionibus et adhortationibus. — Tandem decretum et canon de poenitentia."

Quod summarium cum eo codicum Berolinensium ac Tubingensi egregie concordat, si modo rationem habeamus, ut Gregorius indicem codicis accuratum dare noluisset, sed obiter tantum de libri argumento referre intendisset. „*Synodum s. apostolorum de ordinanda ecclesia*" sine dubio dicit collectionem decretorum LXXI, quae etiam in nostris codd. agmen ducit (nr. I); verbis autem: „*omnia praecepta, decreta et canones, quos scripsit Clemens, discipulus Petri*" omnes sequentes partes usque ad conciliorum decreta complectitur (nr. II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX). „*Res vel acta s. patrum CCCXVIII orthodoxorum*" intelligit tractatum, cui in nostris codd. item titulus est (nr. XIV: ነገር፡ዘቅዱሳን፡አበው፡፫፻ወ፲፰ ።). Deinde sequuntur *synodorum canones* (nr. X, XI, XII, XIII, XV, XVI, XVII, XVII). Gregorii „*tractatus de sabbato*" idem est atque is, qui in nostris codd. „expositio decalogi": inscribitur [1] (nr. XIX), quamvis ejus auctorem Gregorius Retuahaimanotum quendam nuncupet, nostri vero codd. S. Joanni Chrysostomo eum vindicent. Deinde „*repraesentatio doctrinae de lege, constitutionibus et adhortationibus*" respondet tractatibus inde a nr. XXI usque ad nr. XXVI. Tractatu, quem Gregorius ultimo loco memorat (*canon poenitentiae*), etiam in nostris codd. liber Synodi absolvitur (nr. XXVII).

In commentario ad hist. Aeth. p. 304 Ludolfus affert codicis modo laudati summarium, a Wanslebio cum ipso communicatum, quod ab eo, quod Gregorius attulerat, ex parte dissentit. Quare Ludolfus opinabatur, Wanslebium aut alium codicem in manibus habuisse, aut minus accuratum fuisse in transcribendo. Ego vero nihil dubito, Wans-

---

[1] Immo vero titulus, quem Gregorius exhibet, multo est aptior, quippe totus fere tractatus de sabbato dominicaque sanctificanda agat.

lebium aliud exemplar ante oculos habuisse, quum *Abr. Ecchellensis* in bibliotheca Vaticana adhuc duos alios libri Synodi codices recondita esse affirmet.[1] Quinam tandem fieri poterat, ut Wanslebius, utpote linguae Aethiopicae apprime gnarus, canones Abulidis, canones S. Basilii, canones S. Joannis Chrysostomi, alia, memmorasset, nisi in exemplari, quod ad manus habebat, ea invenisset? Huc accedit, quod in cod. Berol. A fol. 189 d invenimus indicem, qui ad eum, quem Wanslebius cum Ludolfo communicavit, adamussim quadrat, quamvis cum codicis nostri argumento minime consentiat. Quae quum ita se habeant, restat, ut diversa libri Synodi exemplaria, quorum aliud ab alio ex parte differat, exstare statuamus.

Mirum in modum in uberrimis catalogis codicum Aethiop. bibliothecae Bodlejanae atque Musei Britannici ne unum quidem libri Synodi exemplar invenitur. Bello demum Anglico-Abyssino Museum Britannicum magno codicum Aethiopicorum numero est auctum, inter quos, si e brevi catalogo, quem cl. vir *W. Wright* nuper composuit (cf. Zeitschr. d. D. M. Ges., tom. XXIV. p. 599 sqq.) conjicere licet, duo libri Synodi exemplaria integra reperiuntur: nr. 313 (orient. 794) et nr. 315 (orient. 796). Codices vero, qui sub nris 2 (481), 312 (793), 314 (795) illo titulo memorantur, nonnisi particulas quasdam libri Synodi continere videntur.

Denique in pretiosissima codd. Aethiop. cocllectione. quam *A. d'Abbadius* possidet, illius libri unum exemplar invenitur s. nr. 65 (v. *d'Abbadie*, Catalogue raisonné de ses manuscrits éthiopiens. Par 1859. p. 75).

Jam vero his expositis, me disputare oportebat de argumento libri Synodi. Sed quum sit mihi in animo, alio loco de hac re fusius dicere, nunc singularum illius libri sectionum dumtaxat inscriptiones huc apponere satis habeo:

1. Primum locum obtinent *decreta, quae apostolorum esse dicuntur, numero LXXI.* Quorum inscriptiones necnon XXIII priorum textum integrum jam *Ludolfus* in Comment. ad hist. Aeth. (p, 314—325) in lucem edidit. Capitum XX priorum textum Graecum e cod. Vindob. *Bickellius* (in libro: Geschichte des Kirchenrechts. Giessen, 1843; tom I. p. 107—131) sub titulo „Apostolische Kirchenordnung"

---

[1] Cf. Ludolfi comment. III, 4, 31 not. Attamen *Ang. Majus* in catalogo librorum mscr. Aethiopicorum bibliothecae Vatic. (nova coll. tom. V, p. 94—100) neutrius horum codicum mentionem fecit.

imprimendum curavit. Invenitur etiam textus Graecus apud *Lagardum* (Reliquiae jur. eccl. ant. *Graece*, p. 74—79). Exstant illa LXXI decreta in multis codd. Arabicis atque Syriacis. Versionem eorum Copticam, ad verbum fere expressam, edidit *Tattamius* in libro jam laudato (p. 1—172).

II. *Canones apostolorum LVI* (cod. A fol. 59 d, B fol. 56 d, T fol. 75 b.

III. *Alia apostolorum decreta LXXXI, qui „tituli“*[1] *vocantur.* (A fol. 73 a, B fol. 67 a, T fol. 102 b.) Nihil aliud sunt, nisi canonum apostolorum editio prolixior. Exstant Arabice in multis codd. E codice bibliothecae Bodlej. *Beveregius* in adnotationibus ad canones apostolorum multa protulit. Caeterum mea quidem sententia tituli illi non sunt indigni, qui arte typographica in lucem proferantur.

IV. *Decreta alia apostolorum numero XXV* (A fol. 86 c, B fol. 81 a, T fol. 126 b), quae omnia e libro constitutionum apostolorum octavo (inde a cap. 28 usque ad cap. 45) sunt desumta. Syriacam illorum versionem invenies apud *Ang. Majum* (nov. coll. tom. X. p. 184 sqq). Exstant etiam in codd. Arabicis sub titulo „constitutiones apostolorum de ecclesia et sacerdotio.“

V. *Decreta alia apostolorum per Clementem tradita numero XXX* (A fol. 95 c, B fol. 105 b, T fol. 89 a). Exstant Arabice („acta apostolorum et canones eorumdem XXX“) in Cod. Vat. 151 (*Assem.* bibl. or. I, p. 619), in cod. Bodlej. (*Uri* catal. mscr. ar. nr. 61, p. 39: „apotelesmata apostolorum eorumque canones XXX“). Quorum inscriptiones e cod. arab. *Wanslebius* affert in libro: „histoire de l'église d'Alexandrie“, p. 239. Versionem Syriacam (sed in XXVII decreta divisam) invenies apud *Angel. Majum* (nov. coll. tom. X. p. 169 sqq.) necnon in *Lagardi* libro: Reliquiae jur. eccl. ant. Syr. p. ܠܒ — ܡܙ.

VI. *Canones apostolorum LVI recensio altera* (brevior priore) A fol. 67 c, B fol. 93 a, T fol. 160 a.

VII. *Titulorum LXXXI recensio altera*, haud multum differens a priore (A fol. 101 d, B fol. 113 b, T fol. 171 b—179 b, 198 a sqq.

---

[1] Aethiopice: Abtelisât (አብጥሊሳት፡). Quam vocem ex arab. البطلسات (punctis diacriticis falso adhibitis pro التطلسات „tituli“) esse corruptam, jam Ludolfus cognovit (cf comment. p. 330). Addo, in nostris codd. adhuc alias hujus vocis formas inveniri: አብጥልሳት፡, አልብጥልሳት፡, አልብልጥልሳት፡, ብጥልሳት፡, አቢሲልጢሳት፡, አቢሲሊጢስ፡ caet.

VIII. *Apostolorum decretorum XXV recensio altera*, levioribus tantum lectionibus a nr. IV discrepans (A fol. 113 a, T fol. 143 b. Deest in cod. B).

IX. *Epistola S. Petri ad Clementem* (A fol. 171 c, B fol. 100 a, T fol. 286 b, mea quidem sententia eadem, quae in codd. Arabicis „canones Clementis sive epistola S. Petri ad Clementem" inscribitur (Cod. Vat 151. *Assem.* b. o. I, p. 619. — Cod. Bodl. 84 *Huntingt.* — Cod. Paris. 42 mscr. or. Sangerm.) caet. Etiam *Wanslebius* (hist. de l'égl. de'Al. p. 259) illius epistolae mentionem fecit, sed de ejus argumento nihil addidit. Neque ad duas Clementis ad Jacobum epistolas Graecas, neque ad „librum Clementis" Syriacum (codicis 38. Sangerm.) referenda est, sicut *Bickellius*, epistolae solummodo inscriptionem respiciens, falso suspicabatur (Geschichte des Kirchenrechts, p. 181. 183).

Praemissa praefatione (A fol. 122 c, B fol. 127 c, T fol. 215 b, 216 a b, 179 a), sequuntur canones nonnullorum conciliorum atque synodorum; et quidem initium faciunt:

X. *Canones synodi Ancyranae* (A fol. 123 d, B fol. 128 c, T fol. 179 b).

XI. *Canones synodi Neocaesariensis* (A fol. 128 a, B fol. 134 c, T fol. 189 a).

XII. *Canones (XX) concilii Nicaeni* (A fol. 148 b, B fol. 137 d, T fol. 246 d).

XIII. *Alii canones (LXXXIV) concilii Nicaeni* (A fol. 153 c, B fol. 144 c, T fol. 254 b).

XIV. *Sermo patrum Nicaenorum de Trinitate* (A fol. 168 c, B fol. 164 d, T fol. 281 a).

XV. *Canones synodi Gangrensis* (A fol. 130 d, B fol. 168 d, T fol. 194 a—197 b, 217 a b).

XVI. *Canones synodi Sardicensis* (A fol. 132 d, B fol. 171 c, T fol. 217 b).

XVII. *Canones synodi Antiochenae*[1] (A fol. 135 c, B fol. 175 b, T fol. 224 b).

XVIII. *Canones synodi Laodicensis* (A fol. 140 b, B fol. 181 d, T fol. 234 b).

XIX. *Expositio decalogi* (A fol. 176 b, B fol. 191 b, T fol.

---

[1] Sunt canones synodi a. 341 p. C. n. Antiochiae habitae, quam synodum „in encaeniis" vocant.

293 b), quae S. Joannis Chrysostomi esse dicitur; sed in operibus ejusdem typis impressis frustra illam quaeres.

XX. *Epistola Timothei episcopi Alexandrini*[1] (A fol. 188 b. Deest in B T), cujus archetypum Graecum (ἀποκρίσεις κανονικαὶ Τιμοθέου τοῦ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας) invenitur in *Beveregii* Synodico (tom. II, p. 165 sqq.). Exstat etiam Syriace in cod. Sangerm. 38, cod. Vat. 96 (*Assem.* b. or. II, 498 cf., III, P. I, p. 15).[2]

XXI. *Sermo de essentia Patris et Filii et Spiritus sancti* (A fol. 193 c, B fol. 201 d, T fol. 309 a).

XXII. *Sermo de distinctione boni et mali* (A fol. 195 c, B fol. 204 d, T fol. 313 b).

XXIII. *Sermo de timore Dei* (A fol. 196 d, B fol. 206 a, T fol. 315 b).

XXIV. *Sermo de incredulitate Iudaeorum* (A fol. 202 b, B fol. 212 d, T fol. 326 b).

XXV. *Sermo S. Gregorii Thaumaturgi contra Judaeos* (A fol. 212 a, B fol. 225 a, T fol. 346 a). In operibus S. Gregorii typis impressis non exstat.

XXVI. *Sermo de sapientia* (A fol. 217 c, B fol. 231 d, T fol. 356 a).

XXVII. *Canon poenitentiae* (A fol. 228 d, B fol. 247 a, T fol. 380 b). In hoc tractatu ipse Christus Petrum docens inducitur.

XXVIII. *Expositio decalogi* (B fol. 254 a—257 d), diversa ab ea, quae s. nr. XIX. memoravimus. Deest in codd. A T.

Restat, ut de versione canonum apostolorum Aethiopica paucis dicam. Perlegenti tibi canones illos crebra atque gravis textus Aethiopici cum exemplari Graeco elucebit discrepentia. Quas vero differentias cave ne merae librariorum imputes incuriae; multo est verisimilius, interpretem Aethiopicum illas iam in archetypo, quod ante oculos haberet, reperisse. Sed quaeritur, undenam versio Aethiopica effluxerit. Facile intelligi potest, versionem Aethiopicam non modo canonum apostolorum, verum etiam totius libri Synodi e textu aut Arabico aut Coptico emanasse; id quod, ut alia praetermittam, ex eo colligere

---

[1] In codice epistola nullam habet inscriptionem, et nomen Timothei nusquam memoratur.

[2] Hanc Timothei epistolam in cod. A excipit (fol. 185 a) praefatiuncula de occasione synodi Gangrensis. Mox sequitur (fol. 187 c) brevis relatio historica de synodo Antiochena, una cum catalogo episcoporum.

licet, quod Abyssini omnes fere libros de rebus ecclesiasticis tractantes nonnisi interveniente ecclesia Alexandrina acceperint. Revera persuasum tibi habebis, canones nostros ex lingua Coptica in Ge'ez esse translatos. Lectiones enim Aethiopicas omnibus fere locis, quibus a textu Graeco dissentiunt, cum Coptico consentire videbis. Quin etiam nonnulli loci obscuri nonnisi ex eo repetendi esse videntur, quod interpres Aethiops textum Copticum male intelligebat. Exempla haud pauca invenies in adnotationibus, quas versioni subjeci. — Caeterum hoc te scire volo, in addendis adnotationibus me breviorem esse debuisse, ne impensae typographicae nimium crescerent. Quare ex canonum recensione altera necnon ex „titulis" (Abtelisât) pluria afferre supersedi.

Canones apostolorum.

በስመ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡አሐዱ፡አምላክ ።

ዝንቱ፡ሲኖዶስ፡ዘቤተ፡ክርስቲያን፡ዘወሀብዎ፡ሐዋርያት፡በእደ፡ቀሌምንጦስ፡ዘለአክዎ፡ቀዲሙ ።

ትእዛዝ፡፩ ። በእንተ፡ስፍነ፡ኤጲስ፡ቆጶሳት፡የሀልዉ፡በሢመተ፡ኤጲስ፡ቆጶስ ። ይሠየም፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡በ፪፡አው፡በ፫ ኤጲስ፡ቆጶሳት ፤ ወቀሲስ፡ወዲያቆን፡ወእለ፡ተርፉ፡ሥዩማን፡ይሠየሙ፡በመባሕተ፡፩ ኤጲስ፡ቆጶስ ።

ትእዛዝ፡፪ ። በእንተ፡ዘመፍትው፡ያብኡ፡ውስተ፡ምሥዋዕ ። ለእመ፡አብአ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡አው፡ቀሲስ፡ምንተኒ፡ውስተ፡ምሥዋዕ፡ለእግዚአብሔር፡ባዕደ፡ዘእንበለ፡ዘአዘዝነ፡ዘያብኡ፡ወያዕርጉ፡ቍርባነ ፤ አው፡ያበውእ፡መዓረ፡አው፡ሐሊበ፡አው፡እምአዕዋፍ፡አው፡እምእንስሳ፡ካልእ፡ዘእንበለ፡ዘአዘዘ፡እግዚእነ፡ለይትመተር ። ወኢይደሉ፡ያብኡ፡ምንተኒ፡ውስተ፡ምሥዋዕ፡ዘእንበለ፡ሠዊተ፡ወአስካል፡በመዋዕሊሁ፡ወቅብአ፡መኅቶት፡ንጹሕ፡ወዕጣን፡በጊዜ፡ቍርባን፡ንጹሕ ። ወእለ፡ተርፉ፡ፍሬያት፡ይፈንዉ፡ውስተ፡ቤት፡ወይኩን፡ለኤጲስ፡ቆጶስ፡ወለቀሳውስት ፤ ወባሕቱ፡ኢያብእዎሙ፡ውስተ፡ምሥዋዕ ። ወይትካፈልዎሙ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ወቀሳውስት፡ወለእለ፡ተርፉ፡ሥዩማን ።

ትእዛዝ፡፫ ። ወኢይስድዱ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ወቀሲስ፡ወዲያቆን፡ብእሲቶ፡በምክንያተ፡መልእክተ፡እግዚአብሔር ። ወለእመ፡ሰደዱ፡ይትፈለጡ ፤ ወለእመ፡ኢያግብእዋ፡ወኢያብእዋ፡ይትመተሩ ።

ትእዛዝ፡፬ ። በእንተ፡ዕለት፡ዘመፍትው፡ይግበሩ፡ፋሲካ ። ወለእመ፡ገብረ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡አው፡ቀሲስ፡አው፡ዲያቆን፡ቅድስተ፡ፋሲካ፡ምስለ፡አይሁድ፡እምቅድመ፡ይዔሪ፡ሌሊት፡ወመዓልት፡ለይትመተር ።

ትእዛዝ፡፭ ። ወኢይደመሩ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ወቀሲስ፡ወዲያቆን፡ውስተ፡ተግባረ፡ዝንቱ፡ዓለም ። ወለእመ፡ተደመሩ፡ይትፌለጡ ።

ትእዛዝ፡፮ ። እመሂ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡አው፡አሐዱ፡እምካህናት፡ዘኢተመጠወ፡ቍርባነ፡በጊዜ፡ቅዳሴ፡ይንግር፡ምክንያተ፡በዝንቱ፤ ወለእመ፡ኮነ፡ዘኢይደልዎ፡ይሰረይ፡ሎቱ ። ወለእመ፡ኢነገረ፡ምክንያቶ፡ይሰደድ፤እስመ፡ኮነ፡መርሐ፡ከመ፡ይኩን፡ለሕዝብ፡ኀጢአተ፡ወረሰዮሙ፡ይትዐቀፉ፡ላዕለ፡ዘአዕረገ፡ቍርባነ፡ከመ፡ዘኢያዕረገ፡በንጽሕ ።

ትእዛዝ፡፯ ። ኵሉ፡መሃይምን፡ዘይበውእ፡ውስተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ወይሰምዕ፡መጻሕፍተ፡ወኢይቀውም፡እስከ፡ይገብሩ፡ጸሎተ፡ወኢይትሜጠው፡ቍርባነ፡ቅዱሰ፡ወኢይጸልዩ፡ላዕሌሁ፡ወይደልዎ፡ይሰደድ፤ እስመ፡ገብረ፡ጋእዘ፡ወሁከተ፡ለቤተ፡ክርስቲያን ።

ትእዛዝ፡፰ ። ወለእመቦ፡ዘጸለየ፡ምስለ፡ዘኢይሳተፍ፡ምስጢረ፡ወለእመሂ፡በቤት፡ይሰደድ ።

ትእዛዝ፡፱ ። ወኢይጸልዩ፡ምስለ፡ዘተሰደ ። ወለእመ፡ጸለየ፡አሐዱ፡እምካህናት፡ምስለ፡አሐዱ፡ካህን፡ዘተሰደ፡ይሰደድ፡ውእቱኒ ።

ትእዛዝ፡፲ ። ወለእመ፡ሖረ፡አሐዱ፡እምካህናት፡አው፡ሕዝባዊ፡ዘተሰደ፡ውስተ፡ሀገር፡ከመ፡ዘኢተሰደ፡ወይበውእ፡ውስተ፡ይእቲ፡ሀገር፡ዘእንበለ፡በመባሕት፡ወይሠየም፡ይሰደድ፡ውእቱሂ፡ወዘሜሞሂ ። ወለእመ፡ሀሎ፡አፍአ፡ይሰደድ፡እንተ፡አፍአሁ፡ነዋኀ፡መዋዕለ፤ እስመ፡ሐሰወ፡ቤተ፡ክርስቲያኑ፡ለእግዚአብሔር ።

ትእዛዝ፡፲ወ፩ ። ኢመፍትው፡ለኤጲስ፡ቆጶስ፡ይኅድግ፡ሢመቶ፡ወይሠየም፡ኀበ፡ካልእ፡ወለእመ፡አስተሓመምዎ፡ሕዝብ፡ዘእንበለ፡በምክንያተ፡ረባሕ፡ወያስተሓምምዎ፡ከመ፡ይግበር፡ከማሁ፡እስመ፡ይክል፡ያርብሖሙ፡ለእለ፡በህየ፡በነገረ፡ጽድቅ ። ወዘንተኒ፡ኢይ

ግበር፡በባሕቲቱ፤ አላ፡በፍትሐ፡ብዙኃን፡ኤጲ.ስ፡ቆጶሳት፡ወበዐቢይ፡
አስተብቍዖት፡ፈድፋደ ።

ትእዛዝ፡፲ወ፪ ። እመኒ፡ቀሲስ፡አው፡ዲያቆን፡አው፡አሐዱ፡
እመዓርገ፡ክህነት፡ኀደገ፡መንበሮ፡ወሖረ፡ኀበ፡ካልእ፡መንበር፡ወይ
ነብር፡በውእቱ፡መካን፡ነዋኀ፡መዋዕለ፡ፈሊሶ፡ዘእንበለ፡በመባሕተ፡
ኤጲ.ስ፡ቆጶስ፡ንሕነ፡ንኤዝዝ፡ከመ፡ኢይትለአክ፡ለዓለም፤ወፈድፋ
ደሰ፡ለእመ፡ለአከ፡ኀቤሁ፡ኤጲ.ስ፡ቆጶስ፡ከመ፡ይግባእ፡ኀበ፡መካኑ፡
ወኢሰምዖ፡ይሰደድ፡እምኀሊመቱ፡ወይቅረብ፡በመካን፡ኀበ፡ሀሎ፡ከ
መ፡ሕዝባዊ ። ወለእመ፡ተወክፎ፡ኤጲ.ስ፡ቆጶስ፡ዘሀሎ፡ኀቤሁ፡ከመ፡
፩እምካህናት፡ወይሬኢ፡ዘንተ፡ኰነኔ፡ዘፈታሕነ፡ከመ፡ከንቱ፡ይሰደ
ድ፡ውእቱኒ፡ኤጲ.ስ፡ቆጶስ፡ከመ፡መምህረ፡ዕልወተ፡ሕግ ።

ትእዛዝ፡፲ወ፫ ። በእንተ፡ዘአውሰበ፡ክልኤተ፡አው፡ማዕስበ ።
ዘአውሰበ፡ክልኤተ፡አው፡ዕቅብተ፡እምድኅረ፡ጥምቀት፡ኢይከው
ኖ፡ይሠየም፡ኤጲ.ስ፡ቆጶሰ፡ወኢቀሲሰ፡ወኢዲያቆነ፡ወኢይደሉ፡ይ
ትኈለቍ፡ምስለ፡ሥዩማን፡ካህናት፡ግሙራ ። ዘአውሰበ፡ማዕስበ፡አ
ው፡እንተ፡ተሐዘብዋ፡አው፡እንተ፡አስተኀፈርዋ፡አው፡ዘማዊተ፡አ
ው፡አመተ፡አው፡እንተ፡ተሐውር፡ኀበ፡ተውኔት፡ኢይከውኖ፡ይ
ሠየም፡ኤጲ.ስ፡ቆጶሰ፡ወኢቀሲሰ፡ወኢዲያቆነ፡ወኢይትኈለቍ፡ግ
ሙራ፡እምሥዩማን፡ካህናት፤ አው፡ዘነበረ፡ምስለ፡ክልኤ፡አኃት፡
አው፡ወለተ፡እኁሁ፡ኢይከውኖ፡ይኩን፡ካህነ ።

ትእዛዝ፡፲ወ፬ ። ካህን፡ዘይትሐበይ፡ብእሴ፡ይትመተር ።

ትእዛዝ፡፲ወ፭ ። በእንተ፡ኅጽዋን ። ለእመ፡ተኀጽወ፡እምሰብ
እ፡በትዕግልት፡አው፡ለእመ፡መተርዎ፡ኀፍረቶ፡በውስተ፡ጸብእ፡አ
ው፡ተወልደ፡ከማሁ፡ለእመ፡ይደልዎ፡ይሠየም፡ኤጲ.ስ፡ቆጶሰ ። ወእ
መሰ፡ኀጸወ፡ርእሶ፡በመባሕቱ፡ኢይኩን፡እምሥዩማን፤ እስመ፡ኮነ፡
ቀታሌ፡ነፍሱ፡ወጸላኤ፡ለፍጥረተ፡እግዚአብሔር ። ወ፩እምሥዩ
ማን፡ለእመ፡መተረ፡ኀፍረቶ፡ይሰዐር፤እስመ፡ቀታሌ፡ነፍሱ፡ውእቱ፡
ባሕቲቱ ። ወሕዝባዊ፡ዘየሐጹ፡ርእሶ፡ይሰደድ፡ሠለስተ፡ዓመተ፤ እ
ስመ፡ኮነ፡ፀረ፡ለሕይወቱ፡ባሕቲቱ ።

ትእዛዝ፡፲ወ፮ ። በእንተ፡ዘዘመወ፡አው፡መሐለ፡በሐሰት፡አው፡ሰረቀ ። ኤጲስ፡ቆጶስ፡አው፡ቀሲስ፡አው፡ዲያቆን፡ዘይትረከብ፡በዝሙት፡አው፡በመሐላ፡ሐሰት፡አው፡በሰሪቅ፡ይሰዐር፡ወኢይሰደድ ፤ እስመ፡ይብል፡እግዚአብሔር፡ኢይትቤቀል፡ካዕበ፡በ፩አበሳ ።

ትእዛዝ፡፲ወ፯ ። ወካዕበ፡እለ፡ተርፉ፡ሥዩማን ። እለ፡እሙንቱ፡አናጕንስጢስ፡ወመዘምራን፡ሶበ፡ይበውኡ፡ውስተ፡ክህነት፡ወፈቀዱ፡አውስቦ፡ያውስቡ ፤ ወንሕነ፡ንኤዝዞሙ፡ለባሕቲቶሙ፡እንዘ፡ሀለዉ፡አናጕንስጢስ፡ያውስቡ ። ወባሕቱ፡ኢይከውኖሙ፡እምድኅረ፡ተሠይሞ ።

ትእዛዝ፡፲ወ፰ ። በእንተ፡ካህን፡ዘይዘብጥ፡ኵሎ ። ኤጲስ፡ቆጶስ፥አው፡ቀሲስ፡ዘይዘብጥ፡ክርስቲያናዌ፡አው፡ዘኢየአምን፡ሶበ፡ይኤብስ፡ወይፈቅድ፡በዝንቱ፡ግብር፡ከመ፡ዘያፈርሆሙ፡ለሰብእ፡ንሕነ፡ንኤዝዝ፡ከመ፡ይሰዐር ፤ እስመ፡ኢአዘዘ፡እግዚእነ፡ከመ፡ንግበር፡ዘንተ፡ወኢበአሐቲ፡መካን ፤ እስመ፡ሶበ፡ይዘብጥዎ፡ኢዘበጠ፡ወእንዘ፡ይጼዕልዎ፡ኢጸዐለ፡ወእንዘ፡ያሐምምዎ፡ኢተቀየመ፡ወኢተምዕዐ ።

ትእዛዝ፡፲ወ፱ ። በእንተ፡ዘተስዕረ፡በርቱዕ፡አምክህናት ። እመኒ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡አው፡ቀሲስ፡አው፡ዲያቆን፡ዘተስዕረ፡በርቱዕ፡በእንተ፡ኀጢአት፡ዘተዐውቀ፡ደፈረ፡ወቀርበ፡ይእኅዝ፡መልእክቶ፡እንተ፡ትካት፡[በመዋዕለ፡መባሕት፡]ወዝንቱ፡ይርሐቅ፡እምቤተ፡ክርስቲያን፡ግሙራ ።

ትእዛዝ፡፳ ። በእንተ፡ዘይሠየም፡በሕልያን ። እመኒ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡አው፡ቀሲስ፡አው፡ዲያቆን፡ዘይእኅዝ፡መዓርገ፡ክህነት፡በሕልያን፡ይሰዐር ። ወይሰዐር፡ዘሤሞኒ፡ወይትመተር፡ለዝሉፉ፡እምሥርዐተ፡ክህነት፡ወኢይሳተፍዎ፡ወኢበምንትኒ ፤ በከመ፡ረሰይክዎ፡ለሲሞን፡መሠርይ፡እምኀቤየ፡አነ፡ጴጥሮስ ።

ትእዛዝ፡፳ወ፩ ። በእንተ፡ዘይትራዳእ፡ከመ፡ይእኅዝ፡ቤተ፡ክርስቲያን ። ለእመ፡ተራድአ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ምኵናነ፡በመኳንንተ፡ዝንቱ፡ዓለም፡ወይመልክ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ዘእምኀቤሆሙ፡ለይትመትር፡ወይሰደድ፡ውእቱኒ፡ወኵሎሙ፡እለ፡ተለውዎ ።

ትእዛዝ፡፳ወ፪ ። በእንተ ፡ ቀሲስ ፡ ዘይሜንን ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሰ ። ለእመ ፡ መነነ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሰ ፡ ቀሲስ ፡ ወይትፈለጥ ፡ ወይገብር ፡ ሎቱ ፡ ምሥዋዐ ፡ እንዘ ፡ ኢይትረከብ ፡ ላዕለ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ ጌጋይ ፡ በውስተ ፡ ፍትሕ ፡ በእንተ ፡ ግብረ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንዘ ፡ ይረትዕ ፡ ለይሰዐር ፡ ከመ ፡ መፍቀሬ ፡ ሢመት ፡ ውእቱ ፡ ወኵሎሙ ፡ ካህናት ፡ እለ ፡ ተለውዎ ፤ እስመ ፡ ዐላዊ ፡ ውእቱ ። ወሕዝባውያን ፡ እለ ፡ ተለውዎ ፡ ይሰደዱ ። ወዝንቱ ፡ ይከውን ፡ ሶበ ፡ ይሴአሎሙ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ ምዕረ ፡ ወካዕበ ፡ ወሥልሰ ።

ትእዛዝ፡፳ወ፫ ። በእንተ ፡ ቀሲስ ፡ አው ፡ ዲያቆን ፡ ዘሰደዶ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶስ ። ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ ለእመ ፡ ሰደደ ፡ ቀሲሰ ፡ አው ፡ ዲያቆነ ፡ ካልእ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ ኢይኅድጎ ፡ ይባእ ፡ ዘእንበለ ፡ ለእመ ፡ አብሖ ፡ ውእቱ ፡ ዘሰደዶ ፡ አው ፡ ለእመ ፡ ሞተ ።

ትእዛዝ፡፳ወ፬ ። ኢይትወከፍ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ ነኪረ ፡ ቀሲሰ ፡ ወዲያቆነ ፡ እለ ፡ ይትመጠው ፡ ከመ ፡ ንኡሳን ፡ ካህናት ፡ ዘእንበለ ፡ ለእመ ፡ በሙ ፡ መባሕተ ፡ ይሠየሙ ፡ ወይደመሩ ። ወለእመ ፡ ኮኑ ፡ ዜናውያነ ፡ ጽድቅ ፡ ይባኡ ፤ ወእመ ፡ አኮ ፡ ዘይፈቅዱ ፡ የሀብዎሙ ፡ ወኢይደመሩ ፤ እስመ ፡ ብዙኃን ፡ እለ ፡ ከመዝ ፡ ከመ ፡ ርሱሕ ።

ትእዛዝ፡፳ወ፭ ። መፍትው ፡ ያእምር ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ኵሉ ፡ ብሔር ። ወይደልዎሙ ፡ ያእምርዎ ፡ መኑ ፡ ውእቱ ፡ ቀዳሚ ፡ በኀቤሆሙ ፡ ወይስምይዎ ፡ ሊቀ ፤ ወኢይግበሩ ፡ ዐቢየ ፡ ምክረ ፡ ዘእንበለ ፡ በምክረ ፡ ዘየዐቢ ፤ ወይግበሩ ፡ ለለ ፩ ግብሮሙ ፡ ዘይደልዎሙ ፡ ለሢመቶሙ ፡ ወለሕዝብ ፡ እለ ፡ ውስተ ፡ ምኵናኖሙ ። ወባሕቱ ፡ ዘይሠየም ፡ ሊቀ ፡ ላዕሌሆሙ ፡ ኢይግበር ፡ ወኢምንተኒ ፡ ዘእንበለ ፡ በምክረ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ኵሎሙ ፤ ከመዝ ፡ ኵሎሙ ፡ ይኩኑ ፡ አሐደ ፡ ኅብረተ ፡ ወይሴባሕ ፡ እግዚአብሔር ፡ በክርስቶስ ፡ ኢየሱስ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ። ወኢይትኀበል ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ ከመ ፡ ይሢም ፡ አፍኣ ፡ እምኰናኑ ፡ ኀበ ፡ ዘኢኮነ ፡ ዚአሁ ፡ አዕጻዳተ ። ወለእመ ፡ ተረክበ ፡ ከመ ፡ ገብረ ፡ ዘንተ ፡ ዘእንበለ ፡ ምክረ ፡ ርእሱ ፡ ውእቱ ፡ መካን ፡ ወአዕጻዳት ፡ ወአህጉር ፡ ለይሰዐር ፡ ውእቱኒ ፡ ወእለ ፡ ሢሞሙኒ ።

ትእዛዝ፡፳ወ፮ ። ወለእመ፡ተሠይመ፡ኤጲስ፡ቆጶሰ፡ወኢገሠጸ፡
ወኢኀለየ፡በእንተ፡ሕዝብ፡ዘተውህበ፡ሎቱ፡ ይትፈለጥ ፡ እስከ ፡ ይጌ
ሥጽ ፤ ወከመዝ፡ቀሲስ፡ወዲያቆን ። ወእመ ፡ ሖረ ፡ ወኢየኀድግ ፡ ከ
መ፡ይባእ፡ወአከ፡ውእቱ፡በምክሩ፡አላ፡በምክረ፡ሕዝብ፡ወለሊሁሰ፡
ይንበር፡እንዘ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ውእቱ ፤ ወካህናትሰ፡እለ፡ውስተ፡ሀገር፡
ይትፈለጡ ፤ እስመ፡ኢመሀሩ፡ለሕዝብ፡ከመዝ ።

ትእዛዝ፡፳ወ፯ ። ወይኩን፡ጉባኤ፡ኤጲስ፡ቆጶሳት፡ካዕበ፡በበ
ዓመት፡ወይጠይቁ፡በእንተ፡ሥርዐተ፡መልእክተ፡እግዚአብሔር፡ወ
ይፈክሩ፡ስሕተታተ፡ወዕቅፍተ፡ዘይከውን፡በቤተ፡ክርስቲያን ። ወቀ
ዳሚ፡ጉባኤ፡ይኩን፡በመንፈቀ፡ጰንጠቆስጤ፤ ወካልእ፡ጉባኤ፡አመ፡
፲ወ፪ ለጥቅምት ።

ትእዛዝ፡፳ወ፰ ። ወየኀሊ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡በእንተ፡ንዋየ፡ቤተ፡
ክርስቲያን፡ወይሥርዖሙ፡ከመዘ፡እግዚአብሔር፡ነጸረ፡ላዕሌሁ ።
ወኢይደልዎ፡ይንሣእ፡እምኔሆሙ፡ረባሐ፡ሎቱ፡ለባሕቲቱ ። ወኢ
የሀብ፡ንዋየ፡እግዚአብሔር፡ለውሉደ፡ዘመዱ፡ወለእመሂ፡ኮኑ፡ነዳ
ያነ ። ወኢይደልዎ፡ይንግድ፡ንዋየ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡በምክንያተ፡
እሙንቱ ።

ትእዛዝ፡፳ወ፱ ። በእንተ፡ተማክሮ፡ኤጲስ፡ቆጶስ ። ኢይግበ
ር፡ወኢመኑሂ፡እምቀሳውስት፡ወዲያቆናት፡ወኢምንተኒ፡ዘእንበለ፡
በምክረ፡ኤጲስ፡ቆጶስ ፤ እስመ፡ውእቱ፡ዘተአምነ፡ላዕለ፡ሕዝበ፡እግ
ዚአብሔር፡ወውእቱ፡ካዕበ፡ዘያወሥእ፡በእንተ፡ነፍሶሙ ።

ትእዛዝ፡፴ ። ወያእምሩ፡ንዋየ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡በባሕቲቱ፡ለእ
መቦ፡ንዋየ ፤ ወያእምሩ፡ንዋየ፡እግዚአብሔር፡ከመ፡ሶበ፡ይመውት፡
ኤጲስ፡ቆጶስ፡ይምልክ፡ንዋዮ፡ወየሀብ፡ለዘፈቀደ ፤ ከመ፡ኢይትህ
ጐል፡ንዋየ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡በምክንያተ፡ንዋየ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡አ
ው፡ለእመቦ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ብእሲተ፡ወውሉደ፡ወአዝማደ፡አው፡
አግብርተ ፤ እስመ፡ኢኮነ፡ርቱዐ፡ከመ፡ይትህጐል፡ንዋየ፡ቤተ፡ክ
ርስቲያን፡እስመ፡ኢያእመሩ፡ንዋየ፡ኤጲስ፡ቆጶስ ፤ ወከመ፡ኢይ
ትህጐል፡ንዋየ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ወአዝማዲሁ፡በእንተ፡ምክንያተ፡

ንዋየ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወይወድቁ ፡ ውስተ ፡ ጻማ ፡ ወይፀርሩ ፡ ላዕለ ፡ ሞቱ ።

ትእዛዝ ፡ ፻ወ፮ ። በእንተ ፡ ተአምኖ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ ላዕለ ፡ ንዋየ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ። ንኤዝዝ ፡ እንከ ፡ ከመ ፡ ይኩን ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ ዘይመልክ ፡ ንዋየ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፤ እስመ ፡ ኮነ ፡ ዘተአመነ ፡ ላዕለ ፡ ነፍሳተ ፡ ሰብእ ፡ ክቡር ፤ ምንተ ፡ እንከ ፡ ኵሎ ፡ ንዋየ ፡ ዘተውህበ ፡ ሎቱ ፡ ከመ ፡ የአዝዞሙ ፡ በፈቃዱ ፡ ወይሴሲ ፡ ነዳያነ ፡ እምኔሁ ፡ በእደ ፡ ቀሳውስት ፡ ወዲያቆናት ፡ በፈሪሀ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወበረዓድ ። ወይርከብ ፡ ለሊሁኒ ፡ እምኔሁ ፡ ለመፍቅዱ ፡ ለእመ ፡ ኮነ ፡ ጽኑሰ ፡ በእንተ ፡ ዘይፈቅዱ ፡ በኀቤሁ ፡ አኀው ፡ ነግድ ፡ እለ ፡ ይሔውጽዎ ፡ ከመ ፡ ኢይኅጥአሙ ፡ እምዘፈቀዱ ፡ በኀቤሁ ፤ እስመ ፡ ሕገ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይኤዝዞሙ ፡ ለእለ ፡ ይፀመዱ ፡ ለምሥዋዕ ፡ ይሴሰዩ ፡ እምሥዋዕ ፤ እስመ ፡ ኢይጸብኡ ፡ ሐራሁ ፡ ለንጉሥ ፡ ኀበ ፡ ጸላእቱ ፡ በሲሳየ ፡ ነፍሶሙ ።

ትእዛዝ ፡ ፻ወ፯ ። በእንተ ፡ እለ ፡ የሐውሩ ፡ ኀበ ፡ ተውኔት ። ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ አው ፡ ቀሲስ ፡ አው ፡ ዲያቆን ፡ ዘየሐውር ፡ ኀበ ፡ ተውኔት ፡ ወየዐውድ ፡ ወያበዝኅ ፡ ስካረ ፡ ለይኅድግ ፤ ወእመ ፡ አኮ ፡ ይሰደድ ። ንፍቀ ፡ ዲያቆን ፡ ወአናጕንስጢስ ፡ ወመዘምራን ፡ ለእመ ፡ ገብሩ ፡ ዘንተ ፡ ምግባረ ፡ ለይኅድጉ ፤ ወእመ ፡ አኮ ፡ ለይሰደዱ ። ወከማሁ ፡ ሕዝባውያንኒ ። ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ አው ፡ ቀሲስ ፡ አው ፡ ዲያቆን ፡ ዘያአምር ፡ ዘየሐውር ፡ ወኢየኀድግ ፡ መፍትው ፡ በድልው ፡ ይክልኦ ፤ ወእመ ፡ አኮ ፡ ይትመተር ።

ትእዛዝ ፡ ፻ወ፰ ። ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ አው ፡ ቀሲስ ፡ አው ፡ ዲያቆን ፡ ዘየሐውር ፡ ኀበ ፡ ጥምቀተ ፡ ዕልዋን ፡ አው ፡ ኀበ ፡ ቍርባኖሙ ፡ ንሕነ ፡ ንኤዝዝ ፡ ከመ ፡ ይትመተር ። ምንተ ፡ እንከ ፡ ይእቲ ፡ ሥምረቱ ፡ ለክርስቶስ ፡ ምስለ ፡ ሰይጣን ፤ ወአይ ፡ ክፍል ፡ ለመሃይምናን ፡ ምስለ ፡ ዘኢየአምን ።

ትእዛዝ ፡ ፻ወ፱ ። በእንተ ፡ ሥርዐቱ ፡ ለዘያስተራክቦ ፡ አውስቦ ። እመሂ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ አው ፡ ቀሲስ ፡ አው ፡ ዲያቆን ፡ አው ፡ ፩እምሥዩማን ፡ ካህናት ፡ ዘአበየ ፡ አውስቦ ፡ ወበሊዐ ፡ ሥጋ ፡ ወሰትየ ፡ ወይን ፡ ወአኮ ፡ በእንተ ፡ ተፀምዶ ፡ አላ ፡ ከመ ፡ ርኩሳን ፡ ወረሰዮሙ ፡ መጽሐፍ ፡ ከመ ፡

ኵሎሙ፡ ሠናይ፡ ወእግዚአብሔር፡ ፈጠሮ፡ ለሰብእ፡ ተባዕተ፡ ወአንስ ተ፡ ወከመዝ፡ ውእቱ፡ ዘይፀርፍ፡ ለይኅድግ፤ ወእመ፡ አኮ፡ ለይትመ ተር፡ ወይፃእ፡ እምቤተ፡ ክርስቲያን ። ወከማሁ፡ ሕዝባዊ ።

ትእዛዝ፡ ፴ወ፭ ። በእንተ፡ ምትረቱ፡ ለዘኢይትዌከፎሙ፡ ለእለ፡ ይትኔስሑ፡ እምኀጢአቶሙ ። ለእመ፡ ኢፈቀደ፡ ኤጲስ፡ ቆጶስ፡ አው፡ ቀሲስ፡ አው፡ ዲያቆን፡ ኢይትዌከፎ፡ ለዘይትኔሳሕ፡ እምኀጢአቱ፡ ለይ ትመተር፤ እስመ፡ አሕመመ፡ ልበ፡ እግዚእነ፡ ዘይቤ፡ ይከውን፡ ፍሥ ሓ፡ በሰማያት፡ በእንተ፡ ፩ኃጥእ፡ ዘይትኔሳሕ ።

ትእዛዝ፡ ፴ወ፮ ። ለእመ፡ ኢበልዐ፡ ኤጲስ፡ ቆጶስ፡ አው፡ ቀሲስ፡ አው፡ ዲያቆን፡ ንስቲተ፡ ሥጋ፡ ወኢሰትየ፡ ኅዳጠ፡ ወይነ፡ በመዋዕለ፡ በዓላት፡ ወበኅቡእ፡ ያስተኀፍሮሙ፡ ወኮነ፡ መርሐ፡ ለዕቅፍተ፡ ሕዝብ፡ ለይትመተር ።

ትእዛዝ፡ ፴ወ፯ ። ለእመ፡ ተረክበ፡ ፩እምካህናት፡ ዘይበልዕ፡ በ ውስተ፡ ምሥያጣት፡ ወይሰቲ፡ ይትፈለጥ፤ አላ፡ ለእመ፡ ኮነ፡ በማኅደረ፡ ነግድ፡ በእንተ፡ ምንዳቤ፡ በፍኖት ። ወለእመ፡ ጸዐለ፡ ፩እምሥዩማን፡ ኤጲስ፡ ቆጶሰ፡ ለይትመተር፤ እስመ፡ ይቤ፡ ለመኰንነ፡ ሕዝብከ፡ ኢታ ሕሥም፡ ቃለ ። ወለእመ፡ ጸዐለ፡ ፩እምንኡሳን፡ ካህናት፡ ቀሲሰ፡ አው፡ ዲያቆነ፡ ይሰደድ ። ወለእመ፡ ተሳለቀ፡ ፩እምካህናት፡ ጽሙመ፡ አው፡ ሐንካሰ፡ አው፡ ዕዉረ፡ አው፡ ዘዕዉስ፡ እገሪሁ፡ ይሰደድ ። ወከማሁ፡ ሕዝባዊኒ፤ ለእመ፡ ገብረ፡ ዘንተ ።

ትእዛዝ፡ ፴ወ፰ ። በእንተ፡ ኤጲስ፡ ቆጶስ፡ አው፡ ቀሲስ፡ ዘኢይ ሜህር፡ ለሕዝብ፡ ተቀንዮ፡ ለእግዚአብሔር ። ኤጲስ፡ ቆጶስ፡ አው፡ ቀሲስ፡ ዘያሰትት፡ ለካህናት፡ ወለሕዝብ፡ ወኢይሜህሮሙ፡ መልእክተ፡ እግዚአብሔር፡ ይሰደድ፤ ወለእመ፡ ነበረ፡ በአስትቶ፡ ይሰዐር ።

ትእዛዝ፡ ፴ወ፱ ። ኤጲስ፡ ቆጶስ፡ አው፡ ቀሲስ፡ ለእመ፡ ተሀየየ፡ በእንተ፡ ዘይጼነስ፡ እምካህናት፡ ወኢያስተማስሎ፡ በዘይሁብ፡ ለመፍ ቅዱ፡ ይሰደድ ። ወለእመ፡ ነበረ፡ በተሀይዮ፡ ይሰዐር፡ ከመ፡ ዘቀተለ፡ እኁሁ ።

ትእዛዝ፡ ፵ ። እመበ፡ ዘአርአየ፡ መጻሕፍተ፡ ዘጸሐፉ፡ ዕልዋን፡

በሐሰት፡ወአብእ፡ውስተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ከመ፡ዘቅዱሳት፡መጻሕ
ፍት፡ለመሥገፈት፡ሕዝብ፡ወካህናት፡ይሰዐር ።

ትእዛዝ፡፵ወ፩ ። በእንተ፡ካህን፡ዘይዛለፍዎ፡ሕዝብ፡በዝሙት፡
አው፡ካልእ ። ለእመ፡ኮነ፡ጋእዝ፡ኀበ፡መሃይምናን፡በዝሙት፡አው፡
በምርዐት፡አው፡በካልእ፡ግብር፡ዘኢይደሉ፡ወለእመ፡ተዛለፍዎ፡ኢ
ይኩን፡እምካህናት ።

ትእዛዝ፡፵ወ፪ ። በእንተ፡ክሕደተ፡ክርስቶስ፡ወክሕደተ፡ክህ
ነት ። ፩እምሥዩማን፡ለእመ፡ክሕደ፡በእንተ፡ፍርሀት፡ሰብእ፡አው፡
እምአይሁድ፡አው፡እምአረሚ፡ወዕልዋን፡ለእመ፡ክነ፡ውእቱ፡ስመ፡
ክርስቶስ፡ዘክሕደ፡ይሰደድ ፤ ወለእመ፡ኮነ፡ውእቱ፡ስመ፡ክህነት፡ይ
ሰዐር ። ወለእመ፡ተነስሐ፡ይትወከፍዎ፡ወይባእ፡ከመ፡ሕዝባዊ ።

ትእዛዝ፡፵ወ፫ ። ኤጲስ፡ቆጶስ፡አው፡ቀሲስ፡አው፡ዲያቆን፡
አው፡፩እምካህናት፡ሥዩማን፡ለእመ፡በልዐ፡ሥጋ፡ዘበቱ፡ደመ፡ነ
ፍሱ፡ዘኢጥቡሕ፡አው፡ዘነሰኮ፡አርዌ፡አው፡ማውታ፡ለይሰዐር፡ውእ
ቱ ፤ በከመ፡አዘዘ፡ቦቱ፡ሕግ ። ወለእመ፡ኮነ፡ሕዝባዊ፡ይሰደድ ።

ትእዛዝ፡፵ወ፬ ። ለእመ፡ተረክበ፡፩እምካህናት፡ዘይጸውም፡
በዕለተ፡እሑድ፡አው፡በዕለተ፡ሰንበት፡ዘእንበለ፡ሰንበት፡ዐባይ፡ባሕ
ቲታ፡እንተ፡ፋሲካ፡ይሰዐር ።

ትእዛዝ፡፵ወ፭ ። ለእመ፡ቦአ፡፩እምካህናት፡አው፡ሕዝባዊ፡
ውስተ፡ምኵራብ፡አይሁድ፡ወመካነ፡ዕልዋን፡ከመ፡ይጸሊ፡ካህናት፡
ይሰዐሩ፡ወሕዝባዊ፡ይሰደድ ።

ትእዛዝ፡፵ወ፮ ። በእንተ፡ዘይዘብጥ፡ሰብአ፡እስከ፡ይመውት፡
ወዘይትኤየል፡ድንግለ ። ካህን፡ለእመ፡ተባአሰ፡ምስለ፡ካልኡ፡ወይ
ዘብጦ፡ወይመውት፡ይሰዐር፡በእንተ፡ግዝፈተ፡ልቡ ፤ ወለእመ፡ኮነ፡
ሕዝባዊ፡ይሰደድ ። ወለእመ፡ኮነ፡ሕዝባዊ፡ተዐጋሌ፡ድንግል፡እም
ቅድመ፡ትትፈኀር፡ወይኩውን፡ምስሌሃ፡ይሰደድ ። ወኢያውስብ፡ካ
ልእተ ፤ አላ፡ይንበር፡ምስለ፡እንተ፡ተኀየላ፡ወለእመሂ፡ኮነት፡ነዳይ
ተ፡ወሕሥምተ ።

ትእዛዝ፡፵ወ፯ ። በእንተ፡ዘይሠየም፡ካዕበ ። ለእመ፡ረከበ፡

ኤጲስ፡ቆጶስ፡አው፡ቀሲስ፡አው፡ዲያቆን፡ክልኤተ፡ጊዜ፡ተሠይመ፡ ይሰዐር፡ውእቱኒ፡ወዘሤሞ ፤ አላ፡ለእመ፡ተዐውቀ፡ከመ፡ተሠይሙ፡ እምኀበ፡ዕልዋን ፤ እስመ፡ኢይከውን ፡ ግሙራ ፡ ከመ ፡ ይኩኑ ፡ እለ፡ ተጠምቁ፡አው፡ተሠይሙ፡እምኀበ፡ሰብእ፡ዘከመዝ፡ ይከውኑ ፡ መሃይምናነ፡ወኢካህናተ ።

ትእዛዝ፡፷ወ፰ ። በእንተ፡ዘኢይጸውም፡ጾመ፡አርብዓ፡ወረቡዕ፡ወዐርብ ። ኤጲስ፡ቆጶስ፡አው፡ቀሲስ፡አው፡ዲያቆን፡አው፡አናጕንስጢስ፡አው፡መዘምር፡ለእመ፡ኢጾመ ፡ አርብዓ ፡ ቅዱሰ ፡ ወረቡዐ፡ ወዐርበ፡ይሰዐር፡ለእመ፡ኢከልኦ፡ሕማም፡ዘሥጋ ። ወለእመ፡ኮነ፡ሕዝባዊ፡ይሰደድ ።

ትእዛዝ፡፷ወ፱ ። ለእመ ፡ ጾመ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ አው ፡ ቀሲስ፡ አው፡ዲያቆን ፡ አው ፡ ፩እምሥዩማን ፡ ምስለ ፡ አይሁድ ፡ ወይገብር፡ ፋሲካ፡ምስሌሆሙ፡አው፡ይትወከፍ፡በኀቤሆሙ፡አምኃ፡በዓሎሙ፡ ናእተ፡አው፡ዘይመስሎ፡ይሰዐር ፤ ወለእመ፡ኮነ፡ ሕዝባዊ ፡ ይሰደድ ። ሕዝባዊ፡ለእመ፡ወሰደ፡ኀበ፡ምኵራበ ፡ አሕዛብ ፡ ወምኵራበ ፡ አይሁድ፡ቅብአ፡ወማኅቶተ፡ይሰደድ ።

ትእዛዝ ፡ ፸ ። በእንተ፡ዘይሰርቅ ፡ ዘይተ ፡ አው ፡ ሠምዐ ፡ አው፡ ዘኮነ፡እምንዋየ፡ቤተ ፡ ክርስቲያን ። ለእመ ፡ ሰረቀ ፡ ሥዩም ፡ ሠምዐ፡ ቤተ፡ክርስቲያን፡አው፡ቅብአ፡ለይሰደድ ፤ ወይፍዲ፡ዘሰረቀ ፡ ትኅምስተ ። ንዋየ፡ብሩር፡ወአልባስ፡ለእመ፡አስተርአየ ፡ ኅዳጠ ፡ መዋዕለ፡ ኢይንሣእ፡ሰብእ፡እምኔሁ ፡ ምንተኒ ፡ ለርእሱ ፡ ባሕቲቱ ፤ እስመ ፡ ዝንቱ፡ግብር ፡ ኀጢአት ፡ ውእቱ ። ወለእመቦ ፡ ዘገብረ ፡ ዘንተ ፡ ይስድድዎ፡ወይትበቀልዎ ።

ትእዛዝ፡፸ወ፩ ። በእንተ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ዘአስተዋደይዎ ። ሶበ፡ ያስተዋድይዎ፡ለኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ ሰብእ ፡ መሃይምናን ፡ ጻድቃን ፡ ውኄራን፡ግብር፡ውእቱ፡ይጸውዕዎ፡ኀበ፡ኤጲስ፡ቆጶሳት ። ወለእመ ፡ መጽአ፡ወይትአመን፡ኀጢአቶ፡ከዕበ፡ይዛለፍዎ፡ወይፍትሑ፡ላዕሌሁ፡ በኵነኔ፡ዘይደሉ ። ወለእመ፡ጸውዕዎ፡ወኢመጽአ፡ ወይጸውዕዎ ፡ ካዕበ፡ኀበ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ወ ፪ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ይልአኩ፡ ኀቤሁ ።

ወለእመ፡ኢተሰጥወ፡ከዕበ፡ይጸውዕዎ፡ሥልሰ፡ወይልእኩ፡ኀቤሁ፡ዳግመ፡፪ኤጲስ፡ቆጶሳት ። ወለእመ፡ኢተሰጥወ፡ወአስተተ፡ወኢመጽአ፡ይፍትሑ፡ላዕሌሁ፡እለ፡ተጋብኡ፡በዘይደሉ፡ከመ፡ይኩን፡ከመ፡ዘተዛለፍዎ፡እስመ፡ጐየ፡እምፍትሕ ።

ትእዛዝ፡፺ወ፪ ። ከመ፡ኢይስምዑ፡ስምዐ፡ዕልው፡ላዕለ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ወኢስምዐ፡አሐዱ ። ኢይትወከፉ፡ስምዐ፡ዕልዋን፡ላዕለ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፤ወኢይትወከፉ፡ስምዐ፡አሐዱ፤እስመ፡በአፈ፡፪ወ፫፡ይቁም፡ኵሉ፡ነገር ። ወኢይከውኖ፡ለኤጲስ፡ቆጶስ፡የሀብ፡ሢመተ፡ኤጲስ፡ቆጶስና፡ለእኁሁ፡አው፡ለወልዱ፡አው፡ለአዝማዲሁ ። ወኢይሢም፡ዘፈቀደ፤እስመ፡ኢኮነ፡ርቱዐ፡ከመ፡ይትዋረሱ፡ኤጲስ፡ቆጶስና፤ወኢየሀብ፡ንዋየ፡እግዚአብሔር፡በእንተ፡ፈቃደ፡ሰብእ፤ወኢይደሉ፡ይርስያ፡ለቤተ፡ክርስቲያኑ፡ለክርስቶስ፡ርስተ ። ለእመ፡ገብሩ፡ከመዝ፡ወይኔሥኡ፡ከመዝ፡ሢመተ፡ይኩኑ፡ከመ፡ዘአልቦ፤ወለሊሁኒ፡ይትከወነን፡በፍትሕ ። ፩ዘነቋር፡ዐይኑ፡አው፡ሐንካስ፡እግሩ፡ወይደልዎ፡ኤጲስ፡ቆጶስና፡ይሠየም፤እስመ፡ነውረ፡ሥጋ፡ኢያረኵሶ፡አላ፡ነውረ፡ነፍስ ። ጽሙም፡ወዕዉር፡ኢይሠየም፡ኤጲስ፡ቆጶሰ፤አኮ፡ርኩሰ፡ከዊኖ፡አላ፡ከመ፡ኢይዘረዉ፡ንዋየ፡ቤተ፡ክርስቲያን ። ዘቦ፡ጋኔን፡ኢይሠየም፡ካህነ፤ወኢይጸሊ፡ምስለ፡መሃይምናን። ወለእመ፡ነጽሐ፡ያብእዎ፤ወለእመ፡ይደልዎ፡ይሠየም፡ካህነ ።

ትእዛዝ፡፺ወ፫ ። ኢይሠየም፡ኤጲስ፡ቆጶሰ፡ዘተጠምቀ፡ሐዲሰ ። ዘመጽአ፡እምአሕዛብ፡አው፡ዘሐይወ፡በእኩይ፡ወተጠምቀ፡ኢመፍትው፡ይሠየም፡ኤጲስ፡ቆጶሰ፡በጊዜሃ፤ወኢመፍትው፡ለዘኢተመከረ፡ይኩን፡መምህረ፡ለባዕዳን፡ሰብእ፤አላ፡ይኩን፡ዝንቱ፡በጸጋ፡እግዚአብሔር ። ወኢይደልዎ፡ለኤጲስ፡ቆጶስ፡ከመ፡ይንበር፡ወያስተጋብእ፡ምርካበ፡አላ፡ያስተርክብ፡ግብረ፡ቤተ፡ክርስቲያን፤ወለእመአኮሰ፡ኢይገብር፡ኤጲስ፡ቆጶስና ። አልቦ፡ዘይክል፡ለክልኤ፡አጋእዝት፡ተቀንዮ፡በከመ፡አዘዘ፡እግዚእነ ። ኢንኤዝዝ፡ከመ፡ይሠየም፡ገብር፡ካህነ፡ዘእንበለ፡በመባሕተ፡አጋእዝቲሁ፡ከመ፡ኢይኅዝኑ፡አጋእዝቲሁ፤እስመ፡በዝንቱ፡የሐጽጽ፡አብያቲሆሙ ። ወለእመ፡ተረ

ክበ፡ግብር፡በጊዜሁ፡ዘይደልዎ፡መዓርገ፡ሢመት፡በከመ፡አስተርአየ፡ ለነ፡አናሲሞስ፡ወያግዕዝዎ፡ኢጋእዝቲሁ፡ወያውዕእዎ፡እምአብያቲ ሆሙ፡ወይሠየም ።

ትእዛዝ፡፶ወ፩ ። ኤጲስ፡ቆጶስ፡አው፡ቀሲስ፡አው፡ዲያቆን፡ዘ ይፀመድ፡ሐራ፡ወይፈቅድ፡ይግበሮሙ፡ለክልኤሆሙ፡ከመ፡ይርከብ፡ ሢመተ፡ሰብእ፡ወይርከብ፡ሢመተ፡ክህነት፡ይሰዐር፤እስመ፡ይቤ፡ ሀቡ፡ዘእግዚአብሔር፡ለእግዚአብሔር፡ወዘንጉሥ፡ለንጉሥ ። ዘያቀ ልል፡ንጉሠ፡አው፡መኰንነ፡ዘእንበለ፡ርቱዕ፡ይትበቀልዎ ። ወለእመ፡ ከነ፡ካህነ፡ይሰዐር፤ወለእመ፡ከነ፡ሕዝባዌ፡ይሰደድ ።

ትእዛዝ፡፶ወ፪ ። በእንተ፡ዘከመ፡ይትወከፉ፡እመጻሕፍት፡ዘት ካት፡ወዘሐዲስ፡ውስተ፡ቤተ፡ክርስቲያን ። ወይኩን፡እሉ፡መጻሕፍ ት፡ኵሎሙ፡ለካህናት፡ወለሕዝባውያን፡ቅዱሳነ፡ወክቡራነ ። ወእሉ፡ እሙንቱ፡እምሥርዐት፡ዘትካት ።

ትእዛዝ፡፶ወ፫ ። መጻሕፍት፡ዘሙሴ፤ዘፍጥረት፤ዘፀአት፤ዘ ሌዋውያን፤ዘኍልቍ፤ዘዳግም፡ሕግ፤ዘኢያሱ፡ወልደ፡ነዌ፤ዘመ ሳፍንት፤ዘሩት፤፩መጻሕፍት፡ዘነገሥት፤ቀዳሚ፡ወካልእ፡፩መጽ ሐፍ፡ሣልስ፡ወራብዕ፡፩መጽሐፍ፤፪ትሩፋት፡ነገሥት፤ዘዕዝራ፡ቀ ዳሚ፡ወካልእ፤፩መጽሐፍ፡ዘኢዮብ፤ዘአስቴር፤ዘጦቢት፤መክብብ፤ መዝሙረ፡ዳዊት፡፻፶፤መሳልያተ፡ሰሎሞን፤ዘቤተ፡ክርስቲያን፡ዘጉ ባኤ፤መሓልየ፡መሓልይ፤፲ወ፪ንኡሳን፡ነቢያት፤ኢሳይያስ፤ኤርም ያስ፤ዳንኤል፤ሕዝቅኤል ። ዘንተ፡መሀሩ፡ለደቂቅክሙ ። ዘእንበለ፡ ውእቱ፡ጥበበ፡ሰሎሞን፤ዮዲት፤ወመጻሕፍተ፡ኩፋሌ፡፫፤ዘኢያሱ፡ ወልደ፡ሲራክ፡ዐቢየ፡ትምህርት ። ወመጻሕፍትኒ፡እሉ፡ዘሐዲስ፡ሕ ግ፤፬ወንጌላት፤ዘማቴዎስ፤ዘማርቆስ፤ዘሉቃስ፤ዘዮሐንስ፤ወግብረ፡ ሐዋርያት፤ወ፪መልእክተ፡ጴጥሮስ፤፫መልእክት፡ዘዮሐንስ፤፩መል እክት፡ዘያዕቆብ፤፩መልእክት፡ዘይሁዳ፤፲ወ፬መልእክት፡ዘጳውሎስ፤ ወአቡቀለምሲስ፡ዘውእቱ፡አርአያ፡ዮሐንስ፤ወ፪መልእክተ፡ቀሌም ንጦስ፤

ትእዛዝ፡፶ወ፬ ። በእንተ፡ትእዛዛተ፡ሐዋርያት ። ወዘንተ፡ንኤ

ዝዘከሙ ፡ ኤኤጺስ ፡ ቆጶሳት ፡ በእንተ ፡ ሲኖዶስ ፤ እስመ ፡ ለእመ ፡ ሰማዕ
ከሙ ፡ ዛቲ ፡ ትትባልሐ ፡ ወትዴኀኑ ፡ ወይከውን ፡ ለክሙ ፡ ሰላመ ፡ ለዝ
ሉፉ ። ወለእመ ፡ ኢተአዘዝክሙ ፡ ወኢተወከፍክሙ ፡ ዘውስቴቱ ፡ ይ
ሳለቀክሙ ፡ ወይከውንክሙ ፡ ሐዘነ ፡ በበይናቲክሙ ፡ ለዝሉፉ ፡ ወድኅሬ
ሁ ፡ ትረክበክሙ ፡ ኵነኔ ፡ ዘይደልወክሙ ፡ በእንተ ፡ ዕልወትክሙ ። ወ
እግዚአብሔር ፡ ባሕቲቱ ፡ ወወልዱ ፡ ዋሕድ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ወመ
ንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ገባሬ ፡ ኵሉ ፡ ፍጥረት ፡ ይረሲክሙ ፡ ለለ፩ለኵልክሙ ፡
ሰላመ ፡ ወይርዳእክሙ ፡ በኵሉ ፡ ኂሩት ፡ እንዘ ፡ ኢታንቀለቅሉ ፡ ወተሀ
ልዉ ፡ ዘእንበለ ፡ ርስሐት ፡ እንዘ ፡ አልብክሙ ፡ ኀጢአተ ። ወይረሲክ
ሙ ፡ ድልዋነ ፡ ለመካነ ፡ ሕይወት ፡ ዘለዓለም ፡ በወልዱ ፡ ዘያፈቅሮ ፡ እግ
ዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሕያው ፡ ወመድኀኒነ ፡ ዘቦቱ ፡ ለከ ፡ ምስሌሁ ፡
ስብሐት ፡ ለአብ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ።

ዝንቱ ፡ ሲኖዶስ ፡ ዘሐዋርያት ፡ ዘፈነውኒ ፡ ምስለ ፡ ቀሌምንጦስ ፤
ወስብሐት ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ።

Lectiones variantes.

Can. I. የሀልዉ፡] የሀልው፡ AT. — ይሠየሙ፡] ይሠየም፡ T.

Can. II. በእንተ፡ ዘመ“] በእንተ፡ ከመ፡ መፍ“ A. — አብአ፡] ኢያብአ፡ T. — ምሥዋዑ፡] ምሥዋዕ፡ T. — ዘያብኡ፡] ዘያበውኡ፡ ABT. — ወያዕርጉ፡] ወያዐርጉ፡ B. — ያበውእ፡] ዘያበ“ T. — አምእንስሳ፡] እንስሳ፡ B, እመ፡ እንስሳ፡ A. — ከልእ፡] ከልአ፡ AB. — ዘአዘዘ፡] ዘአዘዝነ፡ T, + እግዚአብሔር፡ B, + ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ T. — ወእለ፡] ወለእለ፡ T. — ፍሬያት፡] ፍሬያተ፡ T. — ወይትከፈልዎሙ፡] ወይትከፈ“ AT. — ቆጳስ፡] ቆጳሳት፡ B. — ወለእለ፡] ወላዕለ፡ እለ፡ B.

Can. III. ወኢይስድዱ፡ —— ብእሲቶ፡] ወኢይስድድ፡ ኤ“ቆ“ ብ“ወቀ“ወዲ“ AB, ወኢይስድድ፡ ኤ“ቆ“ ወለቀሳውስት፡ ወብ“ወቀ“ ወዲ“ T. — ኢያግብእዋ፡] ኢያግብእዎሙ፡ A, ኢ“ዎ፡ B.

Can. IV. በእንተ፡ ዕ“] በዕ“ B. — ገብረ፡] ገብሩ ABT. — አው፡ ቀሲስ፡] ወቀ“ B. — እምቅድመ፡ ይዔሪ፡] እስመ፡ ኢይዔሪ፡ A. — ለይትመተር፡] ለይ“ሩ፡ AB.

Can. V. ቆጳስ፡] ቆጳሳት፡ ABT. — ወዲያቆን፡] ወዲ“ናት፡ T. — ተግባረ፡] ግብረ፡ AT.

Can. VI. እምክህናት፡] እምሥዩማን፡ ካ“ B. — ይንግር፡] ዘእንበለ፡ ይ“ ABT. — ምክንያተ፡] ምክንያቶ፡ AT. — ይሰረይ፡] ይስረዩ፡ T. — ኀጢአተ፡] ኀጢአት፡ A, ኀጢአቶ፡ T. — ዘአዕረገ፡] ዘዐርገ፡ AT. — በንጽሕ፡] በንጹሕ፡ A.

Can. VII. ወይሰምዕ፡] ወኢይሰምዕ፡ T. — ይገብሩ፡] ይፈጽሙ፡ T. — ወኢይትሜጠው፡] ወኢተመጠወ፡ A, ወኢይትመጠ

ው፡ B. — ቍርባን፡ቅ″] እምቍርባን ፡ ቅዱስ፡ B. — ወኢይጸል
ዩ፡] ወኢይጼልዩ፡ A. — ወይደልዎ፡] ወኢይደልዎ፡ B. — ገብ
ረ፡] ግብረ፡ B. — ጋእዘ፡ወሀ″] ግእዝ፡ወሁከት፡ AB.

Can. VIII. ዘኢይሳተፍ፡] ዘይሳተፍ፡ T. — ወለእመሂ፡] ∧ T.

Can. IX. ወኢይጸልዩ፡] ወኢትጸ″ T. — ዘተሰደ፡] እለ ፡ ተሰ
ዱ፡ A. — ጸለየ፡]ጸለዩ፡ A. — ክህን፡] እምክህናት፡ A. — ውእ
ቱኒ፡]ውእቱ፡ B.

Can. X. ሕዝባዊ፡]እምሕዝባዊ፡ A. — ወይበውእ፡]ወይባእ፡
T. — በመባሕት፡]መባሕት፡ B. — ወይሠየም፡] ∧ B. — ነዋኀ፡
መዋዕለ፡]ነዋኃ፡መዋዕል፡ AT. — ቤተ፡ክ″ለእግ″] ∧ T.

Can XI. ኢመፍትው፡] በእንተ ፡ ከመ ፡ ኢመ″ B. — ሕዝብ፡
— — ወያስተሐምምዎ፡] ∧ B ob homoeoteleuton. ይክል፡] ኢይክ
ል፡ B. — ያርብሐሙ፡] ያረብሐሙ፡ T, ከመ ፡ ያርብ″ A. — በባ
ሕቲቱ፡]ባሕቲቶ፡ T.

Can. XII. እመሂ፡] + ኤጲስ፡ ቆጶስ፡አው፡ ABT. — ወሖረ፡]
ወየሐውር፡ BT. — ወይነብር፡] ወይነብሩ፡ A, ወይገብር፡ B. —
በውእቱ፡] በውስቴቱ፡ A. — ነዋኀ፡ መዋዕለ፡] ለነዋኀ፡ መዋዕል፡
A. — ፈሊሰ፡] ወፈሊሰ፡ A, ፋሲከ፡ B. — በመባሕተ፡] + እዴ
ሁ፡ለ(ኤጲ″) B. — መከኑ፡]መካን፡ B. — ወኢሰምዖ፡]ወኢይሰም
ዖ፡ T. — ወይቅረብ፡] ወይቀርብ፡ B, ወኢይቅረብ፡ T. — በመ
ካን፡]መከነ፡ T. — ከመ፡]ወከመ፡ A. — ወይሬኢ፡]ወይረኢ፡ A,
ወይሬሲ፡ T. — ከንቱ፡]ከንቶ፡ T. — ውእቱኒ፡]ውእቱ፡ A.

Can. XIII. አው፡(ዕቅብት፡)] ∧ B. — ኢይከውኖ፡]ይከው
ኖ፡ T. — አው፡(እንተ፡ተሐዘበዋ፡)] ∧ T. — ኢይከውኖ፡] ኢ
ይደልዎ፡ወኢይከውን፡ T. — እኁሁ፡]አበሁ፡ T.

Can. XV. ተኀጽወ፡]ተሐዕዉ፡ A. — ኀፍረቶ፡]ኀፍረቱ፡ AT. —
በመባሕቱ፡]ባሕቲቱ፡ BT. — ከነ፡]አኮ፡ T. — ነፍሱ፡]ነፍስ፡ B,
ለነፍሱ፡ A. — ወጸላኤ፡] ወጸላኢ፡ T. — ኀፍረቶ፡] ፍጥረቶ፡ B,
ፍጥረቱ፡ AT. — ነፍሱ፡]ነፍስ፡ B. — ለሕይወቱ፡]ለሕይወት፡ T.

Can. XVI. በመሐላ፡] በመሕለ፡ (pro በማሕለ፡) A, በኀይለ፡
T. — ሐሰት፡]በሐሰት፡ T. — በሰሬቅ፡]በሰርቅ፡ T. — ወኢይሰ
ደድ፡]ወይሰደድ፡ A. — ኢይትቤቀል፡]ኢይትበ″ T.

Can. XVII. ወከዕበ፡እለ፡] ወለእመ፡ T. — እለ፡] እሉ፡ B. — ሶበ፡] እለ፡ B. — ለባሕቲቶሙ፡] በባሕ" A.

Can. XVIII. ዘኢየአምን፡] ዘኢያአምን፡ AT. — ይሌብስ፡] ይሌብሱ፡ T. — ወይፈቅድ፡] ዘይፈ" B. — ዘያፈርሆሙ፡] ዘይፈርሆሙ፡ B. — ይሰዐር፡] ይሰዐሩ፡ A. — ኢአዘዘ፡] አዘዘኒ፡ A. — እግዚእነ፡] እግዚአብሔር፡ T. — ሶበ፡] ለዘ፡ B. — ይጼዕልዎ፡] ይጽእልዎ፡ T. — ኢተቀየመ፡ወ] ∧ A, ኢተበቀለ፡ T. — ወኢተምዕዐ፡] ∧ T.

Can. XIX. በርቱዕ፡] በርትዕ፡ T. — ኤጲስ፡] እምኤጲስ፡ T. — በእንተ፡] ∧ T. — ኃጢአት፡] ኃጢአቲ፡ T. — ወቀርበ፡] ወቀርቡ፡ T. — መልእክቶ፡] መልእክተ፡ T. — መባሕት፡] መስሕት፡ B.

Can. XX. ክህነት፡] ክህናት፡ A, ሢመት፡ BT. — ወይሰዐር፡] ወይስዐሮ፡ B. — ወኢበምንትኒ፡] ወኢምንትኒ፡ B. — በከመ፡] እስመ፡ B.

Can. XXI. ይእኀዝ፡] ይትአኀዝ፡ A. — ቤተ፡] በቤት፡ A. — ተራድአ፡] ዘይትራዳእ፡ A. — ምኵናኑ፡] እምኵናኑ፡ A.

Can. XXII. ለእመ፡ — — ቀሲስ፡] ለእመ፡መኑኒ፡ለቀሲስ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ A, ወለእመ፡መኑኒ፡እኮ፡ቀሲስ፡ዘይሜንን፡ኤጲስ፡ቆጶሰ፡ T, ወለእመ፡መኑኒ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ቀሲሰ፡ B. — ወይገብረ፡] ወይግበር፡ AB. — ኢይትረከብ፡] ይትራከብ፡ A. — ፍትሕ፡] ∧ B.— ግብረ፡] ∧ A. — ይረትዕ፡] ያረትዕ፡ AT. — እስመ፡] ∧ A. — ተለውዎ፡] ∧ B. — ይከውን፡] ይከውኖሙ፡ T. — ይሴአሎሙ፡] ይሴእሎሙ፡ B, ይሰአሎሙ፡ A.

Can. XXIII. ዘሰደዶ፡] ዘሰደደ፡ AT. — ኤጲስ፡ቆጶስ፡ (alter)] ∧ ABT.

Can. XXIV. ነኪር፡] ነኪረ፡ T. — እለ፡] አላ፡ AB. — ዘእንበለ፡] ∧ T. — ለእመቦሙ፡] ለእመቦ፡ B.

Can. XXV. መፍትው፡——ብሔር፡] መ"ያእምር፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡(ወ?)ኤጲስ፡ቆጶስ፡ኵሎ፡ብሔረ፡ B, መ"ኤጲስ፡ቆጶስ፡ያብእ፡ኵሎ፡ብሔረ፡ T. — ወኢይግበሩ፡] ወኢይገብሩ፡ A. — ምክረ፡] መንክረ፡ A. — ወይግበሩ፡] ወይገብሩ፡ A. — እለ፡] ለእለ፡ B. — ምኵናኖሙ፡] ምኵናኒ፡ AB, ምኵናን፡ T. — ኢይግበር፡] ኢይግበሩ፡ AT. — ወኢምንትኒ፡] መንትኒ፡ B, ወመንትኒ፡ T. — ኤጲስ፡ቆ

ጾሳት] ፡ ኤ"ቆጶስ፡ T. — ከመዝ፡] ወከመዝ፡ T. — ኵሎሙ፡] ∧ AB. — ይኩኑ፡] ይኩን፡ BT. — ኀብረተ፡] ንብረተ፡ B. — ወይሴብሕ፡] ወይሰብሕ፡ B. — እምኵናኑ፡] + ዘዚአሁ፡ T. — ኀበ፡ዘኢ"ዚ]" ∧ T. — ወእለ፡] ወለእለ፡ T.

Can. XXVI. ወኢገሥጸ፡] ወገሥጸ፡ T. — ይጌሥጽ፡] ይትገሠጽ፡ B. — ሖረ፡] ኢሖረ፡ T. — ወኢየኀድግ፡] ኢይኅድግ፡ ABT. — ይባእ፡] ኢይባእ፡ T. — ውስተ፡] ∧ AT. — ከመዝ፡] ወከመዝ፡ T.

Can. XXVII. በበዓመት፡] በዓመት፡ AT. — ወይጠይቁ፡] ወይጠይቅ፡ AB, ወይጠመቁ፡ T. — ይኩን፡ — — ጉባኤ፡] ∧ A ob homoeoteleuton. — በመንፈቀ፡] በማእከለ፡ B.

Can. XXVIII. ንዋየ፡] ∧ ABT. — ከመዘ፡] በከመ፡ T. — ነጸረ፡] ነጽር፡ A. — ላዕሌሁ፡] ላዕሌሆሙ፡ A. — እምኔሆሙ፡] ∧ A. — ረባሐ፡ሎቱ፡] ረባሐ፡ለዘሎቱ፡ T. — ወለእመሂ፡] ለእመ፡ T.

Can. XXIX. ወኢመኑሂ፡] መኑሂ፡ B, ዘእምኒሁ፡ T. — ወኢምንተኒ፡] ወኢበምንተኒ፡ A. — በምክረ፡] ምክረ፡ T.

Can. XXX. ለእመቦ፡ንዋየ፡] + ኤጲስ፡ቆጶስ፡ B. — ወያእ"ንዋየ፡] ∧ T. — ኤ"ቆ"በምክ"] ∧ B. — ንዋየ፡(ቤተ፡ክ")] ∧ AB. — ወአዝማደ፡] ወዘመድ፡ B. — ኢያእመሩ፡] ያአምሩ፡ A, ኢያአምሩ፡ T. — ወከመ፡ኢይትሀጐል፡ን"ኤ"ቆ] ∧ ob homoeoteleuton. — ወአዝማዲሁ፡] ወአምሳሊሁ፡ T. — ሞቱ፡] ሞተ፡ BT.

Can. XXXI. እንከ፡] ∧ B. — ዘይመልክ፡] ከመ፡ይምልክ፡ T. — ነፍሳተ፡] ነፍሰ፡ BT. — ኵሎ፡] ኵሎሙ፡ T. — የአዝዘሙ፡] ይኤዝዘሙ፡ T. — ነዳያን፡] + ምስሌሁ፡ T. — ወይርከብ፡] ወይረክብ፡ T. — ኮነ፡] ኮኑ፡ B. — በኀቤሁ፡] በኀቤከ፡ B. — አኀው፡ — — በኀቤሁ፡] ∧ T. — ነግድ፡] ለነግድ፡ A. — እለ፡] ለእለ፡ A. — ይሔውጽዎ፡] የሐውጽዎ፡ B. — እምዘፈ"] እምኵሉ፡ዘፈ" B. — ሕገ፡] በሕገ፡ T. — ይኤዝዘሙ፡] ይኤዝዝከሙ፡ B. — ይሴሰዩ፡እምሥ"] ∧ T. — እምሥዋዕ፡] ለምሥዋዕ፡ B. — ኢይጸብኡ፡] ኢይፃኡ፡ B, ኢይጸምዑ፡ T. — ኀበ፡] በኀበ፡ T.

Can. XXXII. በእንተ፡] + ኀበ፡ A. — ተውኔት፡] ቤተ፡ተ" T. — ወያበዝኃ፡] ወያብዝኃ፡ A. — አው፡(ቂሲስ፡)] ∧ T, ወ AB. — አው፡(ዲ")] ወ ABT. — ዘየአምር፡ — — ይክልአ፡] ዘየሐውር፡ወ

ኢ.ይኅድግ፡መፍትው፡ይክልእዎ፡ A, ዘየ"ወየኅድግ፡በድልው፡ይ ክላእ፡ B, ዘየ"ወይእምር፡ወይኅድግ፡በድልው፡ይልአክ፡ T.

Can. XXXIII. ንኤዝዝ፡] + እንከ፡ B. — ይትመተር፡]ይት መተሩ፡ ABT. — እንከ፡] ^ A. — ይእቲ፡] ^ B.

Can. XXXIV. ለዘ,ያስተራትዕስ፡]ለዘ,ያረትዕስ፡B, ለዘ,ያስተረ" A.— እመሂ፡] ^ A. — ወአከ፡]አከ፡ A. — ሠናይ፡]ሠና,ያን፡ A. — ፈጠሮ፡]ፈጠሮሙ፡ A. — ውእቱ፡] ^ B. — ዘይፀርፍ፡]ይፀ" BT. — ወከማሁ፡] + ካዕበ፡ A.

Can. XXXV. ለዘይትዌ"]ለዘይትወ" AT. — ይትኔሰሑ፡]ይኔ ስሑ፡ BT. — ለእመ፡(ለእለ፡ A) — — ለዘይትኔሳሕ፡] desunt ob homoeoteleuton B. — ኢ.ፈቀደ፡]ፈቀደ፡ T. — እምኀጢ.አቱ፡]እም ኀጢ.አቶሙ፡ B, በእንተ፡ኀጢ.አቲ፡ A. — በሰማያት፡]ዘበሰ" B.— ዘይትኔሳሕ፡]ዘይኔስሕ፡ BT.

Can. XXXVI. ወኢ.ሰትየ፡]ወኢ.ይስተይ፡ B. — ሕዝብ፡]ሰ ብእ፡ B.

Can. XXXVII. ምሥያጣት፡]ምሥያጥ፡ T. — በማኅደረ፡— — በፍኖት፡] + በማኅደር፡ A, + ወበማኅደር፡ B, ነግደ፡በምንዳቤ፡ ፍኖት፡ወበማኅደር፡ T. — ቀሲ.ሰ፡አው፡ዲ.ያቆነ፡]ቀሲ.ስ፡አው፡ ዲ.ያቆን፡ ABT. — አው፡ዕወ.ረ፡አው፡] ^ T. — ዘዕዉ.ስ፡]፩እም ክህናት፡ዘዕ" BT.

Can. XXXVIII. ቀሲ.ስ፡] + አው፡ዲ.ያቆን፡ T· — ዘኢ.ይሚ ሀር፡]ዘይሚሀር፡ T. — ወኢ.ይሚሀሮሙ፡]ወይሚሀሮሙ፡ T.

Can. XXXIX. ለእመ፡]ሰበ፡ AB. — ዘይጼነስ፡]ዘይጼንስ፡ T. — እኑሁ፡]እኅዋሁ፡ B.

Can. XL. ቤተ፡ክ"] ^ B. — መጻሕፍት፡] ^ A. — ወካህ ናት፡]ወለካህናት፡ AB.

Can. XLI. ዘይዛለፍዎ፡]ዘይዛልፍዎ፡ T. — በዝሙት፡]በዝ ሙት፡ T. — ካልእ፡]ካልአ፡ AT. — አው፡በምርዐት፡] ^ B. — ካልእ፡] ^ B. — ወለእመ፡ተዛ"]ወለተዛ" B.

Can. XLII. ወክሕ"ክህ"]ወክህ" A. — ክህነት፡]ካህናት፡ A.— ስመ፡ክር"]እስመ፡ክር" A. — ስመ፡ክህ"]እስመ፡ካህናት፡ A.

Can. XLIII. ዘቦቱ፡] ^ T. — ነፍሱ፡]ነፍስ፡ B. — ዘኢ.ጥ ቡሕ፡]ዘኢ.ዝቡሕ፡ A. — ቦቱ፡]ሎቱ፡ T. — ኮነ፡] ^ B.

Can. XLIV. እምክህ"] እምክህነት፡ B. — ዘእንበለ፡ሰ"ዐባይ፡] ዘእ"ዐባይ፡ (A ዐቢይ፡) B.

Can. XLV. ሕዝባዊ፡] እምሕዝባውያን፡ T. — ይጸሊ፡] ይጸልዩ፡ BT, ኢይጸልዩ፡ A. — ይሰዐሩ፡] ይሰዐር፡ BT.

Can. XLVI. ወዘይትኄየል፡] ወዘይትኀየል፡ AT. — ከልኡ፡] ከልእ፡ BT. — ወለእመ፡ኮነ፡ሕ"ተ"ድ"] ወለእመ፡ተአጋለ፡ሕ"ለ ድንግል፡(ደንግለ፡ T) AT. — ትትፌኀር፡] ትትኀፌር፡ B. — ይንበር፡] ይነብር፡ T. — ተኀየላ፡] ተሐያለ፡ A. — ወለእመሂ፡] ወለእመ፡ AT, ለእመ፡ B. — ኮነት፡] ∧ A.

Can. XLVII. ረከበ፡] ተረክበ፡ T. — ተሠይመ፡] ተሠይሞ፡ T, ተሠዩም፡ (pro ተሠዩመ) A. — ውእቱኒ፡ወዘ"] ∧ T. — ወዘሜሞ፡] + ይሰዐር፡ B. — እምኀበ፡] ዘእምኀበ፡ A. — ኢይከውን፡] ∧ A. — ይኩኑ፡] ይኩን፡ B. — አው፡ተሠይሙ፡] በተሠይሙ፡ B. — ይከውኑ፡] ኢይከውኑ፡ A, ኢይከውን፡ B.

Can. XLVIII. ወረብዕ፡ወዐርብ፡] ወረብዐ፡ወዐርበ፡ BT. — ኢጾመ፡] ጾመ፡ B. — ወዐርበ፡] ወዐርብ፡ A. — ይሰዐር፡] ∧ A. — ኢከልኦ፡] ኢከልኦሙ፡ AB. — ኮነ፡] ∧ T.

Can. XLIX. ወይገብር፡] ይገብር፡ A, ይግበር፡ B. — አሥኃ፡] ንስሐ፡ T. — በዓለሙ፡] በበዓለሙ፡ B.

Can. L. ዘኮነ፡] ∧ A. — እምንዋየ፡] ንዋየ፡ A. — ለእመ፡ — — ክርስቲያን፡] ∧ ob homoeoteleuton B. — አስተርአየ፡] አስተርአዩ፡ለእመ፡አስተስረዩ፡ሎቱ፡ T. — ግብር፡ኀጠ"] ገብረ፡ኀጢአተ፡ T.

Can. LI. ያስተዋድይዎ፡] አስተዋደይዎ፡ A. — ይጸውዕዎ፡] ይጼውዕዎ፡ B. — ቆጶሳት፡] ቆጶስ፡ B. — ወይትአመን፡] ወተአመነ፡ T. — ኀጢአቶ፡] ኀጢአቱ፡ AT. — ዘይደሉ፡] ይደሉ፡ T. — ኤጲስ፡ቆጶሳት፡ወ] ∧ ABT. — ይጸውዕዎ፡] ይጸውዖ፡ A. — በዘይደሉ፡] ዘይደሉ፡ T. — ይኩን፡] ኢይኩን፡ AB.

Can. LII. ወኢስምዐ፡አሐዱ፡] + ኤጲስ፡ቆጶስ፡ ABT. — ስምዐ፡] ወኢይስምዕ፡ A. — ዕልዋን፡] እምዕልዋን፡ B. — አሐዱ፡] + ኤጲስ፡ቆጶስ፡ ABT. — በአፈ፡] እምአፈ፡ AB. — ለኤጲስ፡ቆጶስ፡] ለጳጳስ፡ A. — ለወልዱ፡] ለውሉዱ፡ A. — ይትዋረሱ፡] ይትዋረስ፡ BT. — ወኢየሀብ፡] ወኢተሀብ፡ B. — ወኢይደሉ፡] ወይ

ደሉ፡ B. — ርስተ፡] ርሱስተ፡ T. — ለእመ፡] ለእለ፡ B. — ወይ
ንሥኡ፡] ወይንሥኡ፡ B, ይንሥኡ፡ A. — ይትኰነን፡] ይትኴነን፡
ABT. — ሐንከሰ፡] ሐንከስ፡ BT. — ወይደልዎ፡] ወኢይደልዎ፡
AT. — እስመ፡] ∧ T. — ነፍስ፡] መንፈስ፡ T. — ከዊኖ፡] ዘኮነ፡
BT. — ኢይዘረዉ፡] ኢይገዝኩ፡ T. — ወኢይጸሊ፡] ወኢይጼሊ፡ A.

Can. LIII. ዝንቱ፡] ∧ B. — ወኢይደልዎ፡] ወይደልዎ፡ B. —
ምርከበ፡] እምርከበ፡ A. — ግብረ፡] ለግብረ፡ A. — ወለእመአኮሰ፡
— — ቆጸስና፡] ወለእመ፡ ኢገብረ፡ ኤጲስ፡ ቆጸስ፡ T, ወለእመሰ፡ ኢ
ይገብር፡ ኤ"ቆ" AB. — ለክልኤ፡] ∧ A. — በመባሕት፡] መባ"
B. — አጋእዝቲሁ፡] አጋ"ሆሙ፡ T. — ከመ፡] ወከመ፡ B. — ኢ
ይኅዝኑ፡] ኢያኅዝኑ፡ A. — አጋእ"] አጋ"ሆሙ፡ AT. — አናሲ
ሞስ፡] ∧ ABT. — ወያግዕዝዎ፡] ወአግዕዝዎ፡ A. — እምአብ"]
እምአጋእዝቲሆሙ፡ T.

Can. LIV. ወይርኩብ፡] ∧ T, ወይረክብ፡ A. — ሢመተ፡]
∧ AT. — ሀቡ፡] የሀቡ፡ T. — አው፡] ∧ T, ወ A.

Can. LV. ይትወከፉ፡] ይትወከፍ፡ B. — እሉ፡] ∧ A. — ለካ
ህናት፡] ካህ" T, አካህናት፡ A. — እሙንቱ፡] ∧ T.

Can. LVI. ትእዛዝ፡ ፶ወ፩ ።] ኍልቍ፡ (pro ኍልቈ፡?) T. —
ዘሩት፡] + ፰ መጻሕፍት፡ (Octateuchus) T. — ዘአስቴር፡] ዘይስቃር፡
A, ዘአስቴር፡ T. — ዘንተ፡ መሀሩ፡] ወዘትምሀሩ፡ T. — ወልደ፡
ሲራክ፡] ዘሲ" T. — ዐቢየ፡] ዐቢይ፡ T. — መጻሕፍትኒ፡] + ዚ
አነ፡ A, + ነ T. — ሕግ፡] ∧ T. — ዘውእቱ፡] ዝው" A.

Can. LVII. ኦኤጲስ፡ ቆ"] ኤጲስ፡ ቆ" BT. — ዛቲ፡] ባቲ፡ T. —
ወትዴኅኑ፡] ወትዴኅኑ፡ A, ወትድኅኑ፡ T, ወትድኅኑ፡ B. — ለዝ
ሉፉ፡ ∧ B. — ወድኅሬሁ፡] + ሐዘን፡ ወ BT. — ተረክበክሙ፡]
ትረክቡ፡ T. — ወወልዱ፡] ወልድ፡ T, ወወልድ፡ B. — ቅዱስ፡]
∧ T. — ይረሲክሙ፡] ይሬስየክሙ፡ B. — ሰላመ፡] በሰላም፡ BT. —
እንዘ፡] ወእንዘ፡ BT. — ኢታንቀለቅሉ፡] ኢታንቀልቅሉ፡ BT. —
ዘያፈቅሮ፡] ዘያፈቅር AT. — ምስሌሁ]፡ ∧ BT. — ዘፈነዉኒ፡] ዘፈ
ነውኒ፡ B, ዘፈነዉ AT.

Versio.

In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, unici Dei. — Haec est Synodus ecclesiae, quam apostoli tradiderunt per manus Clementis, quem olim legaverunt.

Canon I. Quot episcopi interesse debeant ordinationi episcopi. — Ordinetur episcopus per duos aut tres episcopos. Presbyter vero et diaconus et reliqui clerici ordinentur auctoritate [1] unius episcopi.

Can. II. De iis, quae afferri oportet ad altare. — Si quis episcopus aut presbyter alia quaedam attulerit ad altare Domini, praeter ea, quae afferri et sacrificari jussimus, vel [si] mel[2], aut lac, aut aliquid avium aliarumve bestiarum afferat, praeter ea, quae Dominus

---

[1] Omnes codd. praebent በመበሕት፡ ፩ ኤ''ቆ''፡ pr. *cum permissione unius episcopi;* sed nemo est quin videat, hanc lectionem canonis sensui minime convenire. Quare conjicio pro በመበሕት፡ esse legendum በበሕቲቱ፡ *(per unum tantum episcopum)*. — In recensione altera statuitur, tum episcopum, tum alios clericos ordinandos esse die dominica (በሰንበተ፡ ክርስቲያን፡ pr.: *in sabbato Christianorum*).

[2] Addit versio Coptica: ϫⲉ ⲟⲩⲥⲓⲕⲉⲣⲱⲛ ⲉ̀ⲁⲩⲑⲁⲙⲓⲟϥ ⲉ̀ⲡⲙⲁ ⲛ̀ⲟⲩⲏⲣⲡ *vel potum inebriantem* (σίκερα) *factitium pro vino.* Fusius in canonibus, quos „Abtelisât" (titulos) vocant: — — ሥሩበ፡ ሥክር፡ ወምንትኒ፡ ሚሰ፡ ወይን፡ ዘግቡር፡ በእሳት፡ አው፡ ወይን፡ ዘግቡር፡ በፀሓይ። [pro vino naturali] *potum inebriantem, et vinum aliquod igne factum, aut vinum sole factum.* Cf. versionem titulorum Arabicam apud *Beveregium* ad h. can.: [عوض الخمر النقىّ الخالص] شراب سكر (مُسْكِر ?) او شىء من الانبذة الغريبة المعمولة بالنار او غيرها.

noster statuit: deponatur. Neque fas est aliud quid affere ad altare, nisi spicas uvasque suo tempore, et oleum sanctae lampadis, atque thus tempore sancti sacrificii. Caeteras vero fruges domum mittant, sintque [illae] episcopi et presbyterorum; ad altare autem ne eas afferant. Distribuantque eas episcopus et presbyteri etiam reliquis clericis.

Can. III. Ne ejciant episcopus et presbyter et diaconus uxorem suam sub praetextu officii divini.[1] Si vero ejecerint: segregentur; et si eam non reduxerint atque receperint: deponantur.

Can. IV. De die, quo oportet Pascha celebrari. — Si quis episcopus aut presbyter aut diaconus sanctum Pascha celebraverit cum Iudaeis, ante aequinoctium [vernum]: deponatur.

Can. V. Ne se immisceant episcopus et presbyter et diaconus negotiis huius saeculi; si vero se [iis] immiscuerint: deponantur.

Can. VI. Si quis episcopus aut quilibet ex clericis tempore Missae non sumserit eucharistiam, causam huius rei dicat[2]; et si quid ipso indignum contigerit[3]: venia ei detur. Si vero causam suam non dixerit: segregetur, quoniam hominibus auctor factus est scandali et effecit, ut offenderentur de eo, qui sacrificium obtulit, quasi non in munditie sacrificasset.

Can. VII. Quivis fidelis, qui ecclesiam ingreditur et scripturas audit, non autem subsistit, donec [fideles] preces absolverint, neque sanctam eucharistiam sumit: — pro tali ne faciant preces; debetur

---

[1] Gr. εὐλάβεια. Aethiops vero ad verbum reddidit Copt. ⲙⲉⲧⲣⲉϥϣⲉⲙϣⲉ ⲛⲟⲩϯ *cultum* (s. ministerium) *Dei.* — Videtur interpres Copticus pro εὐλάβεια legisse εὐσέβεια, quam vocem fere ubique illo modo vertit.

[2] Quamquam omnes codd. exhibent: ዘእንበለ፡ይንግር፡ም'' *quin* (s. priusquam) *dicat causam*, tamen ዘእንበለ፡ in textum non recepi: verborum enim contextus istud ዘ'' plane excludit. Quodsi enim ዘ'' retinere velles, in enunciatione conditionali deesset apodosis; ut praetermittam, quod verba: *dicat causam* respondeant iis, quae mox sequuntur: *si vero causam non dixerit.* Omisso vero ዘ'', textus Aeth. consentit cum Graeco (τὴν αἰτίαν εἰπάτω) nec non cum versionibus Syriacis. Etiam in recensione altera et in „Abtelisât" legitur ይንግር፡(s. ለይንግር፡) sine ዘእንበለ፡ Versio Coptica habet: ϫⲉ ⲉϥϫⲱ ⲛ̀ⲁⲓⲧⲓⲁ *si causam dicat.*

[3] Graecus (quocum consentiunt versiones Syr. et Copt.) habet: καὶ ἐὰν ᾖ (sc. ἡ αἰτία) εὔλογος, quae verba alium praebent sensum. Sensus textus Aeth. esse videtur: Si quid contigerit, quod eum sacrae communionis indignum reddit.

enim ei segregatio, quoniam rixam atque perturbationem parat ecclesiae.

Can. VIII. Si quis cum eo, qui nullam mysterii partem habet[1] [i. e. cum segregato], preces fecerit, etiamsi domi: segregetur.

Can. IX. Ne orent [clerici] cum (clerico) segregato. — Si quis clericus oraverit cum clerico segregato: etiam ipse segregetur.

Canon X. Si quis clericus aut laïcus segregatus profectus fuerit in [aliam] civitatem, quasi non esset segregatus, atque hanc civitatem ingrediatur sine permissione [episcopi][2] et ordinetur: segregentur tum ipse tum is, qui eum ordinaverit. Quodsi iam segregatus fuerit, in longius tempus segregetur, quoniam ecclesiam Domini fefellit.

Can. XI. Non licet episcopo derelinquere dioecesim suam et in alia ordinari — quamvis populus eum ad hoc impulerit, — nisi propter utilitatem et [nisi] eum impellant, ut hoc faciat, quod utilitatem posset praebere iis, qui ibi sunt, verbo veritatis. Hoc vero ne faciat solus [i. e. sua ipsius auctoritate], sed multorum episcoporum judicio et supplicatione maxima.

Can. XII. Si quis presbyter[3] aut diaconus aut quilibet ex cleri gradibus dereliquerit sedem suam et in aliam sedem profectus fuerit atque hoc loco per multos dies migrans maneat[4] sine permissione episcopi: hunc nos jubemus non amplius munere suo fungi. Si vero insuper episcopus ad eum miserit, ut rediret ad locum suum, neque [ille] ei obtemperaverit: segregetur a munere suo, et eo loco, ubi est, communicet tamquam laïcus. — Quodsi episcopus, apud quem versatur, eum susceperit tamquam clericum, atque hoc decretum, quod nos statuimus, pro nihilo reputet: segregetur et hic episcopus tamquam magister praevaricationis legis.

Can. XIII. De eo, qui duas [uxores] aut viduam duxerit. — Qui post baptisma duas [uxores] duxit aut concubinam, non potest

---

[1] Sic etiam Copt.: ⲛⲉⲙ ⲡⲉⲧ ⲕⲟⲓⲛⲱⲛⲓⲛ ⲁⲛ ⲙ̀ⲙⲩⲥⲧⲏⲣⲓⲟⲛ.

[2] Vox መበሕት፡ non solum hic, sed etiam in aliis quibusdam canonibus sensu መጽሐፈ፡ መበሕት፡ [*literae commendaticiae* gr. γράμματα συστατικά] accipienda esse videtur.

[3] Codd. habent እመኒ፡ ኤጲስ፡ ቆጲስ፡ አው፡ ቀ"፡ caet. At omisi ኤ" ቆ", quod huc non quadrat neque in textu Graeco neque in aliis versionibus invenitur.

[4] Pro ወይነብር፡ — — ፈሊሰ፡ cod. B habet inepte: ወይገብር፡ — — ፋሲካ፡ *et Pascha celebrat.*

ordinari episcopus nec presbyter nec diaconus, neque ullo modo adnumerari debet clericis. — Qui duxit viduam, aut suspectam, aut stupratam[1], aut meretricem, aut ancillam, aut scenicam, non potest ordinari episcopus nec presbyter nec diaconus, neque ullo modo clericis adnumeretur. — Aut qui cohabitavit[2] cum duabus sororibus vel cum filia fratris sui[3], clericus esse non potest.

Can. XIV. Clericus, qui pro aliquo fidejussionem dat[4], deponatur.

Can. XV, De eunuchis. — Si [quis] per vim eunuchus factus fuerit ab hominibus vel si in bello[5] virilitatem ei exciderint, vel si ita natus fuerit et dignus sit: ordinetur episcopus. — Si vero se ipsum [pr.: sua ipsius auctoritate] castraverit, clericus fieri non potest, quoniam sui ipsius occisor et creationis Dei inimicus factus est. — Et si quis clericus virilia sua amputaverit: deponatur, quoniam nonnisi sui ipsius occisor est. — Laïcus autem, qui se ipsum excidit, segregetur in tres annos, quoniam nonnisi suae ipsius vitae inimicus factus est.

Can. XVI. De eo, qui scortatus est aut falsum juravit aut furatus est. — Episcopus aut presbyter aut diaconus, qui in fornicatione aut perjurio aut furto deprehensus fuit, deponatur; non vero segregetur. Dicit enim [scriptura]: „Dominus non exiget[6] vindictam bis de uno crimine."

Can. XVII. Et [ita] etiam reliqui clerici.[7] — Ii, qui lectores

---

[1] እንተ : አስተኀፈርዋ : secundum Copt: ⲟⲩⲓ ⲉ̀ⲁⲩⲥⲁϣⲥ *quam ignominia affecerunt.* Tattamius, textum Graecum (ἐκβεβλημένην) secutus, vertit: „one who has been divorced" (?).

[2] ነበረ : ምስለ : respondent Copticis: ⲁϥϩⲉⲙⲥⲓ ⲛⲉⲙ *mansit* s. *habitavit cum.*

[3] Notandum est, etiam in nonnullis codd. Graecis pro ἀδελφιδῆν (= ወለተ : እኁሁ :) legi ἀδελφήν (= ወለተ : አቡሁ :).

[4] Versio Copt. habet: ⲉⲑⲛⲁϭⲓ ⲣⲱⲙⲓ ⲉ̀ϣⲉⲡⲧⲱⲣⲓ „qui hominem ut vadem *accipiet*", quare nescio, an Tatt. recte verterit: „who shall become a surety."

[5] Num liceat vocem ጾብእ : *pugna, bellum* eodem sensu accipere, quo gr. διωγμός *persecutio*, asservare non audeo; saltem lexica hanc significationem ignorant.

[6] Licet etiam vertere: *Dicit enim Dominus: Non exigam* caet.

[7] Etiam in versione Copt. verba ወካዕበ : caet. canonem incipiunt, quamvis ad canonem antecedentem sint referenda.

et cantores sunt, si in Clerum intrant uxoremque ducere voluerunt, ducant. Nos vero eos solummodo [uxores] ducere jubemus, dum lectores sunt; non autem iis licet, postquam [majorem] ordinem adepti sunt.

Can. XVIII. De clerico, qui quemlibet percutit. — Episcopum aut presbyterum, qui Christianum aut infidelem, postquam peccavit, percutit atque hac re hominibus terrorem vult injicere, nos deponi jubemus. Nullo enim loco Dominus noster praecepit, ut hoc faciamus; quia, quum eum percuterent, [ipse] non percussit, et quum ei maledicerent, non maledixit, et quum dolore eum afficerent, non vindictam paravit neque iratus est.

Can. XIX. De eo, qui juste e clericis depositus est. — Si quis episcopus aut presbyter aut diaconus, propter crimen manifestum juste depositus, protervus sit et accedat ad pristinum munus suum[1] occupandum: ex ecclesia prorsus discedat.

Can. XX. De eo, qui per munera ordinatus est. — Si quis episcopus aut presbyter aut diaconus dignitatem clericalem per munera adeptus fuerit: deponatur, atque deponatur etiam is, qui eum ordinaverit et in perpetuum ab administratione sacerdotii excludatur; nullamque cum eo habeant societatem, sicut Simonem Magum a me removi: ego Petrus.

Can. XXI. De eo, qui auxilio [principum] utitur ad obtinendam ecclesiam. — Si quis episcopus auxilio principum huius mundi praefecturam adeptus fuerit et ecclesiam per illos possideat: deponatur. Et segregentur tam ipse quam illi, qui ei adhaerent.

Can. XXII. De presbytero, qui aspernatur episcopum. — Si quis presbyter episcopum aspernatus fuerit et ab eo se separet sibique altare exstruat, quin in judicio nullum crimen in episcopo deprehendatur, quum innocens sit ratione officii divini: deponantur tum ipse tamquam dignitatis cupidus, tum omnes clerici, qui ei adhaerent; quoniam re-

---

[1] Verba, a me uncis inclusa, በመዋቅለ፡ መባሕት፡ (pr.: *in diebus permissionis*) mihi quidem sunt obscura; in versione ea non reddidi. Fortasse nonnisi glossema sunt ad እንተ፡ ትካት፡ *(pristinum)*. Lectionem cod. B (በመ''መስሕት፡) secutus vertas: *in diebus offensionis* s. *peccati* i. e. si ausus fuerit pristinum officium occupare, quin a crimine absolutus eique licentia ad munus recipiendum concessa sit. An interpres Aethiops pro Copt. ⲛ̀ⲥⲏⲟⲩ ⲛⲓⲃⲉⲛ (*omnibus diebus* i. e. *semper)* legerit; ⲛ̀ⲥⲏⲟⲩ ⲛⲟⲃⲉ (*in diebus peccati*)?

bellis est. Laïci vero, qui ei adhaerent, segregentur. Atque hoc fiet, quum episcopus eos exhortatus fuerit semel et bis et tertio.

Can. XXIII. De presbytero aut diacono, quem episcopus segregavit. — Si quis episcopus[1] presbyterum aut diaconum segregaverit, alius episcopus ne [eum] recipiat; nisi is, qui eum segregavit, ei permiserit aut mortuus sit.

Can. XXIV. Ne recipiat peregrinus episcopus presbyterum et diaconum — quos tamquam inferiores clericos suscipiat[2] — nisi iis sit permissio, ut ordinentur et consocientur. Et si praedicatores veritatis sunt, recipiantur. Sin minus: dentur iis, quae postulant [i. e. quae iis necessaria sunt]; ne vero associentur. Sunt enim multi improbi hujusmodi.

Can. XXV. Nosse debet metropolita episcopos totius provinciae; hos autem scire oportet, quis inter ipsos primus sit eumque metropolitam [s. patriarcham] nominent. Neve sententiam gravem dicant sine voluntate primi. Unusquisque gerat rem suam, quae ipsi convenit ratione dioecesis suae populique, qui est sub ipsius jurisdictione. Sed ne ille quidem, qui super eos metropolita constitutus est, faciat quidquam absque consilio omnium episcoporum. Hoc modo omnes efficiant unam societatem et glorificabitur Deus per Christum Jesum et Spiritum sanctum. — Ne audeat episcopus ordinationem facere extra dioecesim suam, in pagis ad eum non pertinentibus. Quodsi deprehensus fuerit hoc fecisse absque conscientia ejus, qui in hoc loco et in [his] pagis et civitatibus principatum tenet, deponantur et ipse et ii, quos ordinavit.

Can. XXVI. Si quis episcopus ordinatus sit, et non erudiverit neque populi ipsi commissi curam habuerit: segregetur, donec erudiat. Eodem modo et presbyter et diaconus. Si vero profectus fuerit [ad erudiendum] eumque [populus] non recipiat[3], et quidem non suo consilio, sed consilio populi: ipse quidem episcopus maneat; clerici vero

---

[1] Non est dubium, quin (consentiente versione Copt.) ante ለእመ፡ ሰደደ፡ sit supplendum ኤጲስ፡ ቆጶስ፡. Secus ሰደደ፡ mutandum esset in ተሰደ፡ [si quis presbyter aut diaconus] *segregatus fuerit* scil. ab episcopo.

[2] i. e. qui ad eum veniunt, ut recipiantur tamquam inferiores clerici. Sed valde dubito, utrum verba satis obscura እለ፡ ይትመ"ከ"ን"ከ" recte verterim, an potius lectio cod. T (እላ፡) sit praeferenda [*sed suscipiat (eos) tamquam inferiores clericos*]. — Caeterum e codd. est incertum, num ይትመጠው፡ an ይትመጠዊ፡ legendum sit.

[3] Sic textum Aeth., sine dubio corruptum, restituendum putavi secundum vers. Copt. [ⲉ̀ϣⲱⲡ ⲇⲉ ⲁϥϣⲁⲛϣⲉⲛⲁϥ ⲛ̀ⲉϣⲧⲉⲙϫⲁϥ ⲉ̀ϧⲟⲩⲛ].

hujus civitatis segregentur, quia tali modo[1] non admonuerunt populum.

Can. XXVII. Fiat synodus episcoporum bis in anno; et administrationem officii divini explorent atque errores offensionesque, quae in ecclesia sunt, explanent. Prior synodus fiat media Peutecoste[2], altera vero synodus duodecima [die mensis] Tekemt.[3]

Can. XXVIII. Episcopus curam gerat bonorum[4] ecclesiae, eaque administret tamquam is, quem Dominus inspicit. Non ei licet, quidquam ex iis sibi soli ut lucrum sumere, nec bona Domini affinibus suis donare, quamvis sint pauperes. Neque ei licet, bona ecclesiae vendere sub praetextu illorum.

Can. XXIX. De consultatione cum episcopo. — Ne quis ex presbyteris et diaconis quidquam agat, nisi consilio episcopi. Ille enim

---

[1] Si pro ከወገዘ፡ emendare velles ዘከመገዘ፡ vertendum esset: *quia non admonuerunt populum hujusmodi*, quocum consentiunt Graecus [τοιούτου λαοῦ] et Copt. [ⲙ̀ⲡⲁⲓ ⲗⲁⲟⲥ]

[2] In textu Graeco legitur: τῇ τετάρτῃ ἑβδομάδι τῆς πεντηκοστῆς. Ita etiam recensio II. (በረቡዕ፡ ሰንበት፡ ጰንጠቆስጤ፡) et versio Copt. — Quibus minime repugnat titulorum versio Arabica (cf. Bevereg. ad h. c.): في الجمعة الرابعة بعد الفصح *in quarta hebdomade post Pascha*, siquidem olim voce „Pentecostes" latiore sensu totum tempus inter festum Paschae et festum Pentecostes intelligeretur. Quare etiam Zonaras locum nostrum explicat verbis: τὴν τετάρτην ἑβδομάδα τὴν μετὰ τὸ πάσχα.

[3] Revera Abyssinorum mensis Tekemt, quippequi die X. Octobris sec. Cal. Greg incipiat, respondet mensi Octobris (ὑπερβερεταῖος). In „Abtelisât" legitur: እመ፡ ፲ወ፪ ለታስሪን፡ ቀዳሚ፡ . . . ዘውእቱ፡ ጥቅምት፡ *die XII. Tâsrin (Tisrin) prioris qui est Tekemt.* Ita etiam Arabs: في الثاني عشر من تشرين الاوّل. A decreto illo apostolorum in ecclesia Abyssina festum quoddam, die XVIII. mensis Mijãzjâ celebrandum, nomen duxit, quod በዓለ፡ ረክቡ፡ *festum conventus* (sc. episcoporum) vocant. (cf. *Lud.* hist. Aeth. III. c. 6). Respondet festo, quod Graeci μεσοπεντηκοστή appellant et dominica tertia post Pascha celebrant.

[4] Non dubitavi, ante ቤተ፡ ክ" vocem ንዋየ፡ supplere, quamvis haec in codd. desit. Nam ut taceam, quod illa vox in textu Graeco nec non in omnibus versionibus occurrat, jam eam postulant suffixa plur. in vocibus ይሥርዮሙ፡ et እምኔሆሙ፡. — Pro ላዕሌሁ፡ in cod. T legitur ላዕሌሆሙ፡, cujus suffixum etiam ad ንዋየ፡ referri debet *(tamquam ea, quae Deus inspicit)*. Praetuli autem ላዕሌሁ፡, quod etiam interpres Copt. legerat: ϩⲱⲥ ⲉ̀ⲫϯ ⲡⲉⲧϫⲟⲩϣⲧ ⲉ̀ϫⲱϥ (Tatt. liberius vertit: „as in the presence of God."

is est, cui populus Dei concreditus est; et ipse etiam is, qui animarum eorum rationem reddet.

Can. XXX. Nosse debent seorsum res proprias episcopi, si quidem proprias habet, ac nosse debent etiam bona Domini, ut episcopus, si moriturus sit, de bonis suis disponat [eaque] cui vult, donet; ne bona episcopi pereant sub praetextu bonorum ecclesiae, vel[1] si forte habet uxorem et filios et affines aut servos. Non est enim rectum[2], quod bona ecclesiae pereunt, propterea quod bona episcopi ignoraverunt; neque [rectum est], quod pereunt bona episcopi et affinium ejus sub praetextu bonorum ecclesiae, et affines in miseriam incidunt mortemque ejus infamant.

Can. XXXI. De bonis ecclesiae episcopo committendis. — Praecipimus igitur, ut sit episcopus is, qui potestatem habeat bonorum ecclesiae. Ipse enim est, cui concreditae sunt pretiosae hominum animae; quid igitur quod omnia bona ei commissa sunt, ut de iis disponat pro voluntate sua, ut ex iis suppeditet indigentibus per manus presbyterorum et diaconorum cum omni timore Dei et tremore? Ipse [episcopus] etiam sumat ex iis pro necessitate sua, si indigens est in iis, quae ab ipso fratres peregrini eum visitantes postulant, ne iis rebus, quas ab eo expetiverunt, careant. Lex enim Domini praecipit, ut ii qui altari deserviunt, de altari quoque nutriantur; quia milites regis non pugnant contra hostem ejus [i. e. regis] suis stipendiis.

Can. XXXII.[3] *De iis, qui ludos scenicos frequentant.* — Episcopus aut presbyter aut diaconus, qui ludos scenicos frequentat, aut vagatur, aut ebrietati vacat, [hoc facere] desinat; sin minus: segregetur. Subdiaconus et lector et cantor, si haec fecerint, desinant; sin minus: segregentur. Ita etiam laïci. — Episcopus aut presbyter aut diaconus, qui [ludos scenicos] frequentantem neque desinentem novit, decenter eum debet prohibere[4]; sin minus: [ipse?] deponatur.[5]

---

[1] አው። Sic etiam in vers. Copt. ϫⲉ: *aut*, *vel*, (Tatt.: *for?*)

[2] Verba ወኢኮን፡ ርቱዐ። caet. etiam in vers. Copt. cum iis, quae sequuntur, conjungenda sunt. In exemplari Graeco vero et in aliis versionibus cum sententia antecedente conjunguntur.

[3] Hic canon multis in locis ab exemplari Graeco nec non ab aliis versionibus discrepat.

[4] Textus Aeth. hoc loco corruptus esse videtur. Graecus, Syrus et Copt. de eo agunt, qui pecuniam dat foenori. Caeterum haud scio, an textus Aeth. restitutio, quam ego proposui, viris doctis probetur.

[5] Mirum in modum quatuor sequentes canones, qui in Graecis leguntur, in versione tam Aeth. tam. Copt. desunt.

Can. XXXIII. Episcopum aut presbyterum aut diaconum, qui baptisma haereticorum vel sacrificium eorum adit, deponi jubemus. Quae enim communio est Christo cum Satana? et quae societas fidelibus cum infideli?

Can. XXXIV. De conditione ejus, qui matrimonium impurum existimat. — Episcopus aut presbyter aut diaconus aut quivis ex clericis, qui matrimonio et carnis esu et vini potu abhorret, et id nequaquam temperantiae causa, sed quasi sint turpia, — dum scriptura haec omnia bona esse declarat[1], et Deus masculum et feminam fecit hominem, — et tali modo blasphemat: desinat; sin minus: deponatur et ex ecclesia discedat. Ita etiam laïcus.

Can. XXXV. De depositione ejus, qui poenitentes non recipit. — Si quis episcopus aut presbyter aut diaconus eum, qui peccati sui poenitentiam agit, non receperit: deponatur; quoniam dolore affecit cor Domini, dicentis: „Erit gaudium in coelis propter unum peccatorem, qui poenitentiam agit."

Can. XXXVI. Si quis episcopus aut presbyter aut diaconus non ederit aliquantum carnis nec biberit modicum vinum diebus festis, et in occulto haec turpia esse censeat et [hoc modo] auctor offensionis populo factus fuerit: deponatur.

Can. XXXVII. Si quis ex clericis deprehensus fuerit, quod in cauponis manducet et bibat: segregetur; nisi [id] factum sit in deversorio propter necessitatem in itinere. — Si quis ex clericis episcopum contumelia affecerit: deponatur. Dicit enim [scriptura]: „Principi populi tui non maledices." — Et si quis ex inferioribus clericis presbyterum aut diaconum contumelia affecerit: segregetur. — Et si quis ex clericis surdum aut claudum aut caecum aut pedibus debilitatum irriserit: segregetur. Et ita etiam laïcus, qui talia fecit.

Can. XXXVIII. De episcopo aut presbytero, qui populum non docet cultum Dei. — Episcopus aut presbyter, qui negligit clerum

---

[1] Quum omnes codd. ወረሰዮሙ፡ መጽሐፍ፡ praebeant, hanc lectionem mutare non ausus sum, quamvis verborum constructio satis sit contorta. Minime vero dubito, quin consentiente Graeco (ἐπιλαθόμενος) nec non versione Copt. (ⲉⲁϥⲉⲣⲡⲱⲃϣ) illa verba corrupta sint ex ረሲዮሙ (vel potius, quum de una persona agatur: ረሲዮ፡) መጽሐፈ፡ *dum obliviscuntur [obliviscitur] scripturae* (dicentis): *omnia esse bona.* Revera recensio II. habet ረሲዮሙ፡

et populum eosque non docet officium divinum, segregetur; si vero in negligentia perseveraverit: deponatur.

Can. XXXIX. Si quis episcopus aut presbyter clerici inopia laborantis curam non habuerit neque eum sibi parem habeat, ei suppeditans pro necessitate ejus: segregetur. Si vero in incuria perseveraverit: deponatur, tamquam is, qui occidit fratrem suum.

Can. XL. Si quis vulgaverit libros ab haereticis falso[1] conscriptos eosque in ecclesiam attulerit tamquam sacros libros, ad illaqueandum populum et clerum: deponatur.

Can. XLI. De clerico, quem convincit populus fornicationis aut alius [delicti]. — Si inter fideles[2] facta fuerit [adversus clericum] accusatio de fornicatione aut luxuria aut de alio facinore, quod non decet, et eum convicerint: ne amplius sit inter clericos.

Can. XLII. De abnegatione Christi et de abnegatione dignitatis clericalis. — Si quis ex clericis propter metum hominum, sive Iudaeorum, sive ethnicorum et haereticorum, abnegaverit: segregetur, si nomen Christi sit, quod abnegavit. Si vero nomen cleri fuerit: deponatur. Quodsi poenitentiam egerit, recipiant eum; sed intret [scil. in ecclesiam, i. e. recipiatur] tamquam laïcus.

Can. XLIII. Si quis episcopus aut presbyter aut diaconus aut quilibet ex clericis manducaverit carnem, in qua est sanguis animae ejus, non mactatam, aut a bestiis morsam, aut morticinium: deponatur, sicut lex de hac re statuit. Quodsi laïcus sit: segregetur.

Can. XLIV. Si quis ex clericis deprehensus fuerit jejunasse die Dominica aut die sabbati, praeter sabbatum magnum Paschatis[3] tantummodo: deponatur.

Can. XLV. Si quis ex clericis aut laïcis ingressus fuerit synagogam Iudaeorum et locum haereticorum ad orandum[4] — [si] clericus [fuerit]: deponatur; et [si] laïcus: segregetur.

---

[1] Sic etiam Copt. ϧⲉⲛ ⲟⲩⲙⲉⲧⲛⲟⲩϫ *(in mendacio* s. *falsitate).*

[2] Sic vertentum, codicum lectione retenta. Dubius autem sum, num pro ኅበ፡ መሃይምናን፡ *inter fideles* emendare liceat: ኅበ፡ መሃይምን፡ *adversus* (ኅበ፡ = ላዕለ፡?) *fidelem* (Gr. εἴ τις κατηγορία γένηται κατὰ πιστοῦ. Ita etiam Copt. (ⲉϧⲟⲩⲛ ⲟⲩⲡⲓⲥⲧⲟⲥ). Tunc ultima canonis verba vertenda essent: *clericus esse* (i. e. fieri) *non potest* (εἰς κλῆρον μὴ προαγέσθω).

[3] እንተ፡ ፋሲካ፡ quod etiam in vers. Copt. additur (ⲛ̀ⲧⲉ ⲡⲓⲡⲁⲥⲭⲁ).

[4] ይጸሊ፡ Sic emendandum censeo pro codicum lectione ይጸልዩ፡ quae hic irrepsisse videtur ex eo, quod librarii ይጸ" cum voce sequente (ከሀናት፡) conjungendum esse falso putabant.

Can. XLVI. De eo, qui hominem percutit, ita ut moriatur, quique vim infert virgini. — Si quis clericus altercatus fuerit cum alio eumque percutiat isque moriatur: deponatur propter duritiem cordis sui. Quodsi laïcus fuerit: segregetur. — Si laïcus[1] virginem, priusquam est desponsata, deceperit et cum ea cohabitet: segregetur. Neve aliam ducat, sed maneat cum ea, quam violavit, quamvis sit pauper et nequam [s. despecta?]

Can. XLVII. De eo, qui ordinatur secunda vice. — Si quis episcopus aut presbyter aut diaconus secunda vice ordinationem nactus fuerit: deponantur cum ipse, tum is, qui eum ordinavit; nisi forte certum est, eos ordinatos esse ab haereticis. Minime enim hi, qui ab hominibus hujusmodi baptizati aut ordinati sunt, fideles et clerici esse possunt.

Can. XLVIII. De eo, qui non jejunat jejunium quadragesimae et feriae quartae et sextae. — Si quis episcopus aut presbyter aut diaconus aut lector aut cantor non jejunaverit in sancta quadragesima et in feria quarta et sexta: deponatur; nisi aegritudo corporis eum impediverit. Quodsi laïcus sit: segregetur.

Can. XLIX. Si quis episcopus aut presbyter aut diaconus aut quilibet ex clericis jejunaverit cum Iudaeis, vel cum iisdem Pascha celebret, vel ab iis dona festi eorum[2] accipiat, azyma vel huic similia: deponatur. Quodsi laïcus sit: segregetur. — Si quis laïcus in templum ethnicorum et in templum Iudaeorum oleum et lampades attulerit: segregetur.

Can. L. De eo, qui furatur oleum vel ceram vel [alia] quae ad bona ecclesiae pertinent. — Si quis clericus furatus fuerit ceram ecclesiae vel oleum: segregetur, et retribuat id, quod furatus est, quintuplum.[3] — Ex vasis argenteis et vestibus, si paucos dies conspiciuntur[4], nemo quidquam sibi soli sumat; hoc enim peccatum est. Quodsi vero hoc fecerit: segregent ac puniant eum.[5]

---

[1] Vox *laïcus* (gr. εἴ τις) nonnisi in vers. Aeth. et Copt. invenitur.

[2] Lectionem አምኃ፡ በዓሎሙ፡ recepi, versionem Copt. secutus. Cod. B habet አምኃ፡ በበዓ'' *dona in festo eorum.*

[3] Sic etiam versio Coptica (ⲛⲉⲙ ⲡⲉϥⲕⲱⲃ ⲉ̄ ⲛ̄ⲥⲟⲡ.) In Graecis autem legitur: καὶ τὸ ἐπίπεμπτον προστιθέτω μεθ᾽ οὗ ἔλαβεν.

[4] Verba obscura ለእመ፡ አስተርአየ፡ ኅ''መ'' quid sibi velint, equidem nescio.

[5] i. e. segregatione eum puniant. Aethiops reddidit verba Coptica: ⲙⲁⲣⲟⲩⲭⲁϥϩⲉⲓ ⲉ̀ⲃⲟⲗ ⲟⲩⲟϩ ⲛ̀ⲥⲉⲉⲡⲓⲧⲓⲙⲁⲛ ⲛⲁϥ.

Can. LI. De episcopo, quem [criminis] accusarunt. — Quum episcopum [criminis] accusent homines fideles, justi ac probi, necesse est[1] vocent eum ad episcopos. Et si venerit atque peccatum suum etiam confiteatur: corripiant eum et in judicio decernant adversus eum id quod justum est. Quodsi eum vocaverint, neque advenerit: vocent eum iterum ad episcopos[2], et duos episcopos ad eum mittant. Si vero iterum non obtemperaverit: vocent eum tertio mittantque ad eum iterum duos episcopos. Si vero non obtemperaverit et aspernatus fuerit [vocationem] neque advenerit: decernant ii, qui congregati sunt, adversus eum id quod juris est, ut ei fiat ut tali, quem convicerunt, propterea quod judicium effugit[3].

Can. LII. Ne audiant testimonium haeretici adversus episcopum neve audiant testimonium unius.[4] — Ne recipiant episcopi testimonium haeretici adversus [alium] episcopum neve recipiant testimonium unius, nam „ore duorum et trium stet omne verbum.“ — Non licet episcopo largiri munus episcopale fratri suo vel filio suo vel propinquis suis; neve ordinet quos [ipse] vult. Non enim est rectum, munus episcopale haereditate nancisci. Neve largiatur bona Dei pro voluntate hominum; nec decet ecclesiam Christi haereditariam reddere. Si vero hoc fecerint et tali modo ordinationem accipiant: sint ad instar ejus, cui [ordinatio] nulla est; ipse vero [qui ordinavit?] in judicio puniatur. — Qui luscus est, aut qui pede suo claudicat, et dignus est episcopatu: ordinetur; vitium enim corporis eum non polluit, sed vitium

---

[1] ግብር፡ ውእቱ፡ cf. Copt. ⲟⲩⲁⲛⲁⲅⲕⲏ ⲟⲛ ⲡⲉ.

[2] Sic textum Aeth. restituendum putavi, inter ኀበ፡ et ፪ inserendo: ኤጲስ፡ ቆጶሳት፡ ወ. Lectio enim codicum ኀበ፡ ፪ ኤ"ቆ" *(vocent eum ad duos episcopos)* omnino huic loco repugnat.

[3] Aliter Graecus (necnon versiones Syr. et Copt.): μὴ δόξῃ κερδαίνειν φυγοδικῶν. Etiam in rec. II. legitur: ከመ፡ ኢይምሰል፡ ይርሳሕ፡ (lege ይርባሕ፡) በጕየዩ፡ ተስናን፡ *ne videatur utilitatem percipere ex litis* (s. judicii) *fuga* (Similiter in „Abtelisât“: ወኢይምሰሎ፡ እቢዮቱ፡ ለሕዝብ፡ ዘይበቍዖ፡).

[4] Omnes codd. addunt: ኤጲስ፡ ቆጶስ፡ [testimonium unius] *episcopi* (Versio Copt. habet: ⲟⲩⲡⲓⲥⲧⲟⲥ *unius fidelis* s. *Christiani).* At vocem istam in textum non recepi, quippequae minime quadret. — Fortasse vero pro ኤ"ቆ" emendare licet: ኤጲስ፡ ቆጶሳት፡ Tunc necesse est conjungas ኤ"ቆ" cum ኢይትወ", atque vertas: — — *neque testimonium unius. Episcopi ne recipiant* caet.

animae. — Mutus vero et caecus ne ordinetur episcopus, non quo immundi sint, sed ne bona ecclesiae dispergantur. — Qui daemonem habet, ne ordinetur clericus neve oret cum fidelibus. Quodsi vero mundus factus fuerit: recipiant eum; et si dignus sit: clericus ordinetur.

Can. LIII. Ne episcopus ordinetur is, qui nuper baptizatus est. — Eum, qui ex gentibus accessit vel qui in pravitate vitam degit et [deinde] baptizatus est, non licet statim ordinari episcopum; neque decet, eum, qui non est probatus, esse aliorum hominum magistrnm; sed hoc fiat gratiâ Dei. — Non licet episcopo assidue divitias accumulare, sed rebus ecclesiasticis vacet[1]; sin minus: non fungitur munere episcopali.[2] „Nemo est, qui duobus dominis possit servire," sicut Dominus noster statuit. — Statuimus, ne servus ordinetur clericus sine permissione dominorum ejus, ne contristentur domini ejus; nam hac re familia [pr. domus] illorum deminuitur. Si vero quando servus inventus fuerit, qui ordinationis gradibus dignus sit, quemadmodum nobis visus est Onesimus:[3] domini ejus libertatem ei donent atque e domibus suis eum dimittant: et [tunc] ordinetur.

Can. LIV. Episcopus aut presbyter aut diaconus, qui militiae vacat et utrumque vult peragere, [videlicet] exercere munus hominum[4] et exercere munus sacerdotii: deponatur. Dicit enim [scriptura]: „Date quae [sunt] Dei, Deo, et quae Caesaris, Caesari." — Qui Caesarem vel magistratum contemnit injuste: puniatur. Quodsi clericus sit: deponatur; si vero laïcus sit: segregetur.

---

[1] Locus satis est obscurus. Graecus habet: εἴπομεν ὅτι μὴ χρὴ ἐπίσκοπον ἢ πρεσβ. καθιέναι ἑαυτὸν εἰς δημοσίας διοικήσεις. Similiter etiam rec II.: ነገርነ፡ ከመ፡ ኢመፍትው፡ ይብእ፡ ርእሶ፡ ውስተ፡ ዘዝዓለም። *diximus* (sc. in can. V.), *non licere* [clerico] *se immiscere rebus hujus saeculi.*

[2] i. e. *episcopatu fungi non potest*, nisi cum Copt. (ⲙⲁⲣⲉϥⲭⲁ ⲑⲙⲉⲧⲉⲡⲓⲥⲕⲟⲡⲟⲥ ⲉϧⲣⲏⲓ *dimittat episcopatum*) emendare malueris: ኢይግበር፡ *ne (amplius) fungatur episcopatu.* Pro ወለእመሰ፡ emendavi ወለእመ፡ አክሰ፡ secundum versionem Copticam (ⲉϣⲱⲡ ⲇⲉ ⲙ̀ⲙⲟⲛ).

[3] Nescio quo pacto nomen Onesimi in omnibus codd. desideretur. Rec. II. habet: ሲሞን፡ ዘዚእነ፡ *Simon* (!) *noster.* In versione titulorum Arabica (ap. Bever.) legitur اونيسيفرس *Aunisiphoros;* quod nomen etiam in codd. Aeth. (አውኔሲፎሮስ፡) occurrere auctor est Dillmannii lexicon Aeth. (col. 1469).

[4] Sic Aethiops, quamquam in textu Graeco et in aliis versionibus legitur ῥωμαϊκήν (ἀρχήν). Videtur interpres Aethiops pro ⲛⲓⲣⲱⲙⲉⲟⲥ (Romani) legisse: ⲛⲓⲣⲱⲙⲉ (homines).

Can. LV. Qui librorum novi et veteris [testamenti] in ecclesia recipiendi sint[1] — Sint omnes hi libri clericis et laïcis sancti et honorati; atque hi quidem ex vetere testamento:

Can. LVI. Libri Mosis: Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium, — Josue, filii Nave, — Judicum, — Ruth, — Regum libri quatuor, quorum primus et secundus unus liber, tertius et quartus [iterum] unus, — duo libri Paralipomenôn, — Esrae prior et alter, — unus liber Jobi, — Esther, — Tobith, — Ecclesiastes, — Davidis psalmi CL, — proverbia Salomonis, — Ecclesiasticus, — canticus canticorum, — XII prophetae minores, — Jesaias, — Jeremias, — Daniel, — Ezechiel. Haec [scripta] docete liberos vestros. Extra illa: sapientia Salomonis, — Judith, — III libri Kufâlê,[2] — [liber] Jesu, filii Siraci, admodum sapientis. — Deinde etiam [recipiantur] hi libri novae legis: IV evangelia: Matthaei, Marci, Lucae, Joannis, — acta apostolorum, — II epistolae Petri, — III epistolae Joannis, — una epistola Jacobi, — una epistola Judae, — XIV epistolae Pauli, — Abukalamsis i. e. visio Joannis, — II epistolae Clementis.

Can. LVII. De canonibus apostolorum. — Haec quidem vobis praecipimus, o episcopi, de Synodo: si illam auditis, salvi et liberati eritis et pax vobis erit in perpetuum. Si vero non obeditis nec, quae in ea continentur, accipitis, irridebit vos [Deus][3] et erit vobis tristitia inter vos in perpetuum; et postea corripiet vos judicium, quod vobis debetur propter inobedientiam vestram. Et Deus unicus et filius ejus unigenitus, Jesus Christus, et Spiritus sanctus, creator totius creaturae,

---

[1] Quum Abyssinis minime constet, qui libri inter biblicos sint habendi, non est admirandum, quemque fere codicem alium exhibere indicem. Plenius de hac re scripsit *Dillmannius* in „Jahrbb. der Bibl. Wissensch. von *Ewald*.“ Jahrg. 1853. p. 144 sqq, quo proinde lectorem rejicio. — Praeter indicem, qui hic legitur, alii afferuntur in canonum apostolorum recensione II. nec non in I. et II. recensione „titulorum“ (Abtelisât), quorum tamen alius ab alio dissentit. Ad similitudinen indicis supra allati prope accedit is, qui in libro „*Fetḥa nagašt*“ (Mscr. bibl. Berol. fol. 10 b α sqq. invenitur.

[2] Hoc nomine intelligitur liber, qui a Graecis „ἡ λεπτὴ γένεσις“ [liber Jubilaeorum] ínscribitur; cujus versionem Aethiopicam edidit Dillmannius (Kiliae et Londini 1859).

[3] Graecus, quem sequuntur omnes versiones excepta Aethiopica et Coptica, habet κολασθήσεσθε. — Si codicum lectionem retinere velles, necesse est subintelligas vocem „Deus“ (cf. Psalm. II, 4). At secundum vers. Copt. (ⲥⲉⲛⲁⲥⲱⲃⲓ ⲛ̀ⲥⲁ ⲑⲏⲛⲟⲩ) equidem emendare maluerim: ይሣለቁክሙ፡ *irridebunt vos* („man wird Eurer spotten“).

det vobis, unicuique vestrum, pacem, et adjuvet vos in omni bono: dum non labefactamini; et sitis sine macula, nullum habentes peccatum. Et dignos vos reddat domicilio vitae aeternae, per filium suum, quem diligit, Dominum nostrum Jesum Christum, vivum et salvatorem nostrum, cui [proprie: cui tibi] est gloria cum Patre et Spiritu sancto in saecula saeculorum. Amen.

Haec est Synodus apostolorum, quam miserunt apostoli per Clementem. — Et gloria [sit] Deo in saecula saeculorum. Amen.

DATE DUE

JUN 15 1972			
MAR 31 '80			
JUN 15 1981			

